

Profetens Bön Beskriven

av Shaikh Muhammad Nāsir-ud-Dīn al-Albānī

ATT VÄNDA SIG MOT KA‘BA

När Profeten ﷺ stod upp till bön vände han sig mot Ka‘ba, både i obligatoriska och frivilliga böner¹, och han beordrade detta när han sade till ”den som bad felaktigt”²: *”När du står upp för bön, utför då wuḍū’ på rätt sätt, vänd dig sedan mot qibla och säg takbīr.”* (Bukhārī, Muslim och Sirāj)

*”Under en resa bad han ﷺ frivilliga böner och witr på sitt riddjur, åt det håll det gick – öst eller väst.”*³

Allāh säger: *”Vart ni än vänder er finns Allāhs ansikte”* (al-Baqarah, 2:115) är tillämplig på detta. (Muslim; Tirmidhī klassade den som saḥīḥ)

*”Ibland, när han avsåg att be frivilliga böner på sin honkamel, lät han henne vända mot Mecka, sade takbīr och bad sedan i den riktning som kamelen vände sitt ansikte mot.”*⁴

”Han brukade utföra rukū‘ och sujūd på sitt riddjur genom att sänka sitt huvud, och sujūden var lägre än rukū‘en.” (Ahmad och Tirmidhī, som sade att den är saḥīḥ)

”När han avsåg att be obligatoriska böner steg han av och vände sig mot qibla.” (Bukhārī, Ahmad)

Vid bön under svår rädsla gav han ﷺ sin umma ett föredöme att följa: *”till fots, stående eller på sitt riddjur – vänd mot qibla eller ej”*^{*5}, och han sade också: *”När de två arméerna möts är bönen takbīr och tecken med huvudet.”*^{*6}

Profeten ﷺ brukade också säga: *”Det som är mellan öst och väst är qibla.”* (Tirmidhī och Ḥākīm, som klassade den som saḥīḥ)

Jābir (raḍīya Allāhu ‘anhu) sade: *”En gång, när vi var med Allāhs sändebud ﷺ på en expedition, var himlen så molnig att vi försökte finna qibla men hade olika åsikter om riktningen, så var och en av oss bad i sin riktning och drog märken framför sig för att markera sin position. På morgonen tittade vi på märkena och fann att vi inte hade bett mot qibla. Vi nämnde detta för Profeten ﷺ [men han beordrade oss inte att upprepa bönen] och han sade: ’Er bön var tillräcklig.’”*^{*7}

Han ﷺ brukade be mot Bayt al-Maqdis – med Ka‘ba framför sig – innan följande vers uppenbarades: *”Vi ser hur du vänder ditt ansikte mot himlen; Vi skall nu låta dig vända dig mot en qibla som behagar dig: vänd därför ditt ansikte mot den heliga moskén”* (al-Baqarah, 2:144). När versen uppenbarades vände han sig mot Ka‘ba. Det fanns folk i Qubā’ som bad Fajr när någon kom till dem och

sade: ”Sannerligen, Allāhs sändebud ﷺ fick en del av Koranen uppenbarad för sig i natt och han har beordrats att vända sig mot Ka’ba – vänd er alltså dit.” Deras ansikten var vända mot Shām, så de vände sig om, och deras imām vände sig om mot qibla tillsammans med dem.⁸

ATT STÅ UPP I BÖNEN

Profeten ﷺ brukade stå upp i bönen, både i obligatoriska och frivilliga böner, i enlighet med Allāhs befallning: ”Och stå inför Allāh med hängivenhet.” (al-Baqarah, 2:238)

När han var på resa brukade han be frivilliga böner på sitt riddjur.

Han lärde sin umma att be under rädsla – till fots eller på riddjur, som nämnts – och det är innebörden av vad Allāh säger i Koranen: ”Värna noga om era böner, särskilt middagsbönen⁹, och stå inför Allāh med hängivenhet. Om ni fruktar en fiende, be då till fots eller ridande. Men när ni är i trygghet, prisa då Allāh på det sätt Han har lärt er, som ni inte kände till förut.” (al-Baqarah, 2:238–239)

Han ﷺ bad sittande under den sjukdom som han sedan avled av.¹⁰ Han bad också sittande vid ett annat tillfälle dessförinnan, när han var skadad och de som bad bakom honom stod upp. Han tecknade då åt dem att sätta sig, och de satte sig och bad. När han var klar sade han: *”Ni var på väg

att göra som perserna och romarna gör – att stå upp inför sina kungar som sitter. Gör inte så, ty imamen finns där för att följas: när han gör rukū‘, gör då rukū‘; när han reser sig, res er då; och när han ber sittande, be då alla sittande.”*¹¹

Den sjukas bön sittande

‘Imrān ibn Ḥusayn (raḍiya Allāhu ‘anhu) sade: ”Jag led av hemorrojder och frågade därför Allāhs sändebud ﷺ, som sade: ’Be stående; om du inte kan det, be sittande; om du inte kan det, be liggande.’” (Bukhārī, Abū Dāwūd, Ahmad)

‘Imrān ibn Ḥusayn sade också: *”Jag frågade honom ﷺ om den sittandes bön, och han sade: ’Den som ber stående – det är bättre; den som ber sittande får hälften av den förres belöning; den som ber liggande – i en annan berättelse: tillbakalutad – får hälften av den sittandes belöning.’”*¹²

Detta avser en sjuk person, ty Anas (raḍiya Allāhu ‘anhu) sade: ”Allāhs sändebud ﷺ kom ut till folket medan de bad sittande på grund av sjukdom och sade: ’Sannerligen, bönen hos den som sitter är värd hälften av bönen hos den som står.’” (Ahmad, Ibn Mājah med en saḥīḥ sanad)

Vid ett tillfälle besökte han ﷺ en sjuk person och såg honom be med stöd mot en kudde. Han tog då kudden och kastade den åt sidan. Mannen tog då en pinne för att stödja sig mot, men Profeten ﷺ tog även den och kastade den åt sidan och

sade: *”Be mot marken om du kan; annars rör på ditt huvud och gör din sujūd djupare än din rukū’.”*¹³

Att be på en båt

Han ﷺ blev tillfrågad om att be på en båt och svarade: *”Be stående om du inte är rädd för att drunkna.”*¹⁴

När han blev äldre använde han ett stöd på sin böneplats att luta sig mot.¹⁵

Att sitta och stå i nattbönen (Tahajjud)

Han ﷺ brukade be länge stående under natten och länge sittande under natten. Om han reciterade stående böjde han sig stående, och om han reciterade sittande böjde han sig sittande. (Muslim, Abū Dāwūd)

”Han bad sittande och reciterade sittande tills han hade trettio eller fyrtio verser kvar; då ställde han sig upp för att recitera dessa stående, böjde sig sedan och knäböjde, och han gjorde på samma sätt i den andra rak ‘an.” (Bukhārī, Muslim)

Mot slutet av hans liv *”bad han al-subḥah¹⁶ sittande när han hade blivit gammal – det var ett år före hans död.”* (Muslim, Ahmad)

”Han brukade sitta med benen i kors.”*17

Fotnoter

1. Detta är ett faktum som är mutawātir, varför detaljerade bevis inte är nödvändiga, trots att en del bevis följer nedan.
2. I hadīth- och fiqh-litteraturen används denna term för att referera till den följeslagare som nämns i följande hadīth från Sahīh al-Bukhārī. Många återgivningar av denna händelse finns i olika hadīthsamlingar och utgör en viktig källa till Profetens ﷺ instruktioner om bönen:

Abū Hurayrah (raḍiya Allāhu ‘anhu) berättade: ”Profeten ﷺ gick in i moskén och en man följde efter honom. Mannen bad och gick sedan fram till Profeten ﷺ och hälsade på honom. Profeten ﷺ besvarade hälsningen och sade: ’Gå tillbaka och be, för du har inte bätt.’ Mannen gick tillbaka och bad på samma sätt som förut, kom sedan tillbaka och hälsade på Profeten ﷺ, som sade: ’Gå tillbaka och be, för du har inte bätt.’ Detta upprepades tre gånger. Mannen sade: ’Vid Honom som har sänt dig med sanningen – jag kan inte göra det bättre än så, lär mig!’ Han sade: ’När du står upp för bön, säg takbīr och läs sedan vad som är lätt för dig ur Koranen. Böj dig sedan tills du känner dig avslappnad i rukū‘, höj sedan ditt huvud och stå rakt upp, knäböj sedan tills du känner dig avslappnad i sujūd, sitt sedan lugnt tills du känner dig

avslappnad, och gör på samma sätt i alla dina böner.”

3. Bukhārī, Muslim och Sirāj. Detaljerad takhrīj anges i *lrwā’ al-Ghalīl* (289 & 588).

4. Abū Dāwūd, Ibn Ḥibbān i *Thiqāt* (1/12), *Ḍiyā’* i *al-Mukhtārah* med en ḥasan sanad. Ibn al-Sukn klassade den som saḥīḥ, likaså Ibn al-Mulaqqin i *Khulāsat Badr al-Munīr* (22/1) och innan dem ‘Abd al-Ḥaqq al-Ishbīlī i hans *Aḥkām* (nr 1394 enligt min kontroll). Ahmad använde den som bevis, vilket Ibn Hāni’ återgav i hans *Masā’il* (1/67).

5. Bukhārī och Muslim.

6. Bayhaqī med en sanad som uppfyller Bukhārīs och Muslims krav.

7. Dāraquṭnī, Ḥākim, Bayhaqī, Tirmidhī, Ibn Mājah och Ṭabarānī. Angivet i *lrwā’* (296).

8. Bukhārī, Muslim, Ahmad, Sirāj, Ṭabarānī (3/108/2) och Ibn Sa’d (1/234). Finns även i *lrwā’* (290).

9. Det vill säga ‘Aṣr-bönen, enligt den korrekta åsikten hos majoriteten av de lärda, däribland Abū Ḥanīfa och hans två studenter. Det finns hadīther om detta som Ibn Kathīr har angett i sin tafsīr.

10. Tirmidhī, som klassade den som saḥīḥ, och Ahmad.

11. Muslim och Bukhārī. Angivet i *lrwā’ al-Ghalīl* under hadīth 394.

12. *Ibid.* Al-Khaṭṭābī sade: *”Innebörden av ‘Imrāns hadīth avser en sjuk person som har möjlighet att genomgå svårigheten av att stå, om än med besvär. Belöningen för att be sittande har gjorts till hälften av belöningen för att be*

stående för att uppmuntra honom att stå, samtidigt som han tillåts sitta.” Ibn Ḥajar sade i Fatḥ al-Bārī (2/468): ”Denna slutsats är giltig.”

13. Ṭabarānī, Bazzār, Ibn al-Sammāk i sin hadīthbok (67/2) och Bayhaqī. Den har en saḥīḥ isnād som jag har förklarat i Silsilat al-Aḥādīth al-Ṣaḥīḥah (323).

14. Bazzār (68), Dāraquṭnī, ‘Abd al-Ghanī al-Maqdisī i hans Sunan (82/2). Ḥākim klassade den som saḥīḥ och al-Dhahabī instämde.

15. Abū Dāwūd och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde. Angiven i al-Ṣaḥīḥah (319) och Irwā’ (383).

16. Det vill säga frivillig bön – natt- eller förmiddagsbön – uppkallad efter dess innehåll av tasbīḥ (prisande av Allāh).

17. Nasā’ī, Ibn Khuzaymah i hans Saḥīḥ (1/107/2), ‘Abd al-Ghanī al-Maqdisī i hans Sunan (80/1) och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde.

Att be med skor och beordran om att göra det

*”Han brukade stå i bön barfota ibland och med skor ibland.”*¹⁸

Han tillät sin umma detta genom att säga: *”När någon av er ber ska han antingen ha på sig sina skor eller ta av sig dem och ställa dem mellan sina fötter – och inte störa andra med dem.”*¹⁹

Han uppmuntrade också att man bad med skor ibland, genom att säga: *”Var annorlunda än judarna, för de ber inte i sina skor eller i sina khuffs (läderstrumpor).”*²⁰

Ibland tog han av sig skorna under bönen och fortsatte sedan bönen. Abū Sa‘īd al-Khudrī berättar: *”Allāhs sändebud ﷺ bad tillsammans med oss en dag. Under bönen tog han av sig sina skor och placerade dem till vänster om sig. När folket såg detta tog de av sig sina skor. När han avslutat bönen sade han: ’Varför tog ni av er era skor?’ De svarade: ’Vi såg att du tog av dig dina skor, så därför tog vi av oss våra.’ Han sade: ’Jibrīl kom sannerligen till mig och informerade mig om att det fanns smuts – eller han sade: något skadligt – (i en annan berättelse: orenheter) på mina skor, så jag tog av dem. Den som går till moskén bör därför titta på sina skor: om han ser smuts – eller han sade: något skadligt – (i en annan berättelse: orenheter) på dem, ska han torka av dem och be med dem.’”*²¹

*”När han tog av sig skorna placerade han dem till vänster.”*²² Han sade också: *”När någon av er ber ska han inte placera sina skor på sin högra sida eller på sin vänstra sida om det finns någon där – för då hamnar de på den personens högra sida. Om det inte finns någon till vänster är det tillåtet, annars ska man placera dem mellan sina fötter.”*²³

Bön på talarstolen (minbar)

*"En gång bad han ﷺ på talarstolen (i en annan berättelse: '...som hade tre trappsteg')." *24 *"Han stod på den och sade takbīr, och folket bakom honom sade takbīr medan han var på talarstolen. Sedan utförde han rukū' på talarstolen, reste sig och steg ner bakåt för att utföra sujūd vid foten av talarstolen. Sedan steg han upp igen och gjorde som han hade gjort under den första rak'an, tills han avslutat bönen. Han vände sig sedan till folket och sade: 'O människor! Jag har gjort så här för att ni ska kunna följa mig och lära er min bön.'" *25

Sutra²⁶ och kravet på att ha det

"Han ﷺ brukade stå nära sutran, så att det var ungefär tre armlängders avstånd mellan honom och väggen" (Bukhārī, Ahmad) "och mellan platsen för sujūd och väggen fanns tillräckligt med utrymme för att ett får skulle kunna passera." (Bukhārī, Muslim)

Han brukade säga: *"Be inte utan sutra, och låt ingen passera framför er. Om någon ändå försöker passera, hindra honom – för han har en följeslagare med sig, det vill säga en shayṭān."* (Ibn Khuzaymah i hans Sahīh (1/93/1) med en pålitlig isnād)

Han sade också: *"När ni ber mot en sutra, stå nära den så att shayṭān inte kan bryta bönen." *27

ibland *”bad han mot en pelare i moskén.”*²⁸

När han bad på öppen mark där ingenting fanns att använda som sutra brukade han sticka ned ett spjut i marken framför sig och be mot det med folket bakom sig. (Bukhārī, Muslim, lbn Mājah) *”ibland ställde han sitt riddjur åt sidan och bad mot det”* (Bukhārī, Ahmad) – men detta är inte detsamma som att be på kamelernas viloplats, vilket han förbjöd (Bukhārī, Ahmad). Ibland *”tog han sin sadel, lade den på längden och bad mot dess bakre del.”* (Muslim, lbn Khuzaymah (92/2) och Ahmad)

Han brukade säga: *”När ni placerar något framför er, såsom en pinne eller baksidan av en sadel, kan ni be utan att bry er om huruvida någon passerar framför den.”* (Muslim, Abū Dāwūd)

En gång *”bad han ﷺ mot ett träd”* (Nasā’ī, Ahmad – saḥīḥ isnād) och ibland *”bad han mot ‘Ā’ishas (raḍiya Allāhu ‘anhā) säng när hon låg i den under sitt lakan.”* (Bukhārī, Muslim, Abū Ya‘lā (3/1107))

Han lät aldrig något passera mellan sig och sin sutra. *”En gång bad han när ett får kom springande framför honom; han hann ikapp det och pressade sin mage mot väggen tills det fick passera bakom honom.”* (lbn Khuzaymah i hans Saḥīḥ (1/95/1), Ṭabarānī (3/140/3), Ḥākim klassade den som saḥīḥ och al-Dhahabī instämde.)

”En gång, under en obligatorisk bön, knöt han sin näve. När han avslutat frågade folket: ’O Allāhs sändebud, hände något under bönen?’ Han svarade: ’Nej, förutom att djävulen ville passera framför mig, så jag tog strypgrepp på honom tills jag kände kylan från hans tunga i min hand. Vid Allāh! Om inte min broder Sulaymān hunnit före mig med sin bön^{29}, skulle jag ha bundit fast honom vid en av pelarna i moskén så att Madīnas barn hade kunnat gå runt honom. [Den som kan hindra något från att gå mellan honom och qibla måste göra det.]”^{*30}*

Han brukade också säga: *”När någon av er ber mot en sutra och någon försöker passera framför er, knuffa honom i halsen och tillbakavisa honom så mycket ni kan (i en berättelse: stoppa honom två gånger). Om han vägrar att vika undan, döda honom då – för han är sannerligen en djävul.”* (Bukhārī, Muslim; tillägget från Ibn Khuzaymah (1/94/1))

Han sade också: *”Om den som passerar framför någon i bön visste vilken synd han begår, vore det bättre för honom att vänta fyrtio än att passera framför.”* (Abū al-Naḍr sade: *”Jag minns inte exakt om han sade fyrtio dagar, månader eller år.”*) (ibid.)

Vad som bryter bönen

Han brukade säga: *”En mans bön bryts, om det inte finns något sådant som baksidan av en sadel framför honom, av en menstruerande³¹ kvinna, en åsna eller en svart hund.”* Abū Dharr sade: *”Jag sade: ’O Allāhs sändebud, varför just den svarta hunden och inte den röda?’ Han svarade: ’Den svarta hunden är en shayṭān.’”*³²

Förbud mot att be mot en grav

Han förbjöd bön riktad mot gravar och sade: *”Be inte mot gravar och sitt inte på dem.”*³³

AVSIKTEN³⁴

Profeten ﷺ brukade säga: *”Alla handlingar beror på avsikten, och varje människa ska få vad han avser.”* (Bukhārī, Muslim m.fl. Finns i *lrwā’* (nr 22))

TAKBĪR

Sedan brukade han ﷺ inleda bönen med orden *”Allāhu Akbar”* (Allāh är störst).³⁵

Han befallde ”den som bad felaktigt” att göra likadant, som nämnts tidigare, och sade till honom: *”Sannerligen är en persons bön inte fullkomlig förrän han har utfört wuḍū’ på*

rätt sätt och sedan sagt: Allāhu Akbar.” (Ṭabarānī med en saḥīḥ isnād)

Han brukade också säga: *”Nyckeln till bönen är renheten; man träder in i den genom takbīr och går ur den genom taslīm.”* (Abū Dāwūd, Tirmidhī och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde. Finns i Irwā’ (nr 301))³⁶

”Han brukade höja sin röst under takbīren så att de bakom honom kunde höra det.” (Ahmad och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde.) Men när han blev sjuk brukade Abū Bakr höja sin röst för att vidarebefordra Profetens ﷺ takbīr till folket. (Muslim, Nasā’ī)

Han brukade också säga: *”När imamen säger Allāhu Akbar, säg då Allāhu Akbar.”* (Ahmad och Bayhaqī med en saḥīḥ isnād)

Fotnoter

18. Abū Dāwūd och Ibn Mājah. Det är en mutawātir hadīth som al-Ṭaḥāwī har omnämnt.

19. Abū Dāwūd och Bazzār (53, al-Zawā’id); Ḥākim klassade den som saḥīḥ och al-Dhahabī instämde.

20. Ibid.

21. Abū Dāwūd, Ibn Khuzaymah och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī och al-Nawawī instämde. Den första finns i *lrwāʿ* (284).
22. *Ibid.*
23. Abū Dāwūd, Nasāʿī och Ibn Khuzaymah (1/110/2) med en saḥīḥ isnād.
24. Detta är sunna för talarstolar – att de inte ska ha mer än tre steg. Att ha fler steg är ett nypåhitt (*bidʿah*) som uppkom under Banū Umayyas tid. Det är också *bidʿah* att placera talarstolen i det västra hörnet av moskén eller i *miḥrāben*, liksom att höja upp den i väggen som en balkong man når via trappsteg i väggen. Den bästa vägledningen är Muḥammads ﷺ vägledning. Se *Fatḥ al-Bārī* (2/331).
25. Bukhārī, Muslim (som samlat den andra berättelsen) och Ibn Saʿd (1/253). Finns i *lrwāʿ* (545).
26. Bokstavligen: ”täcka, dölja.” I bönesammanhang avses ett föremål placerat strax framför platsen där man utför *sujūd*, innanför vilket ingenting får passera, vilket förklarats ovan.
27. Abū Dāwūd, Bazzār (s. 54, *al-Zawāʿid*) och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī och al-Nawawī instämde.
28. Bukhārī. Sutra är ett krav för imamen och för den som ber ensam, även i en stor moské. Ibn Hāniʿ berättar i sin *Masāʿil* från Imām Aḥmad (1/66): *”Abū ʿAbdullāh – det vill säga Imām Aḥmad ibn Ḥanbal – såg mig en dag be utan sutra i en stor moské och sade: ’Ta något som sutra’, varpå jag tog en man som sutra.”* Detta visar att Imām Aḥmad inte skilde mellan stora och små moskéer vad gäller kravet på

sutra – och detta är den korrekta åsikten, trots att den försummas av de flesta, inklusive imamer i moskéer i varje land jag har besökt, däribland Arabien. De lärda bör informera folket om detta och klargöra att kravet gäller även i de två heliga moskéerna.

29. Detta syftar på följande bön av profeten Sulaymān (‘alayhi al-salām), som Allāh besvarade och som omtalas i Koranen: *”Han sade: ’Min Herre! Förlåt mig och skänk mig ett välde som ingen efter mig ska äga – Du är den störste givaren.’ Så lade Vi vinden under hans välde, som blåste mjukt på hans befallning vart han ville, och djinnerna – alla slags byggare och dykare – och andra bundna i kedjor.”* (Şād, 38:35–38)

30. Ahmad, Dāraqutnī och Ṭabarī med en saḥīḥ isnād; liknande innebörd finns hos Bukhārī, Muslim och andra genom flera följeslagare. Detta är en av de många hadīther som Qādiyānī-gruppen ifrågasätter, eftersom de förnekar djinnernas existens som omtalas i Koranen och Sunna. Deras metod att avvisa texterna är välkänd: rör det sig om en koranvers ändrar de dess innebörd – till exempel tolkar de Allāhs ord *”Säg: Det har uppenbarats för mig att en grupp djinner lyssnade”* (72:1) som att det avser människor och hävdar att ordet jinn är synonymt med människa. De leker alltså med språket och med religionen. Rör det sig om en hadīth försöker de förvrida dess innebörd genom en falsk tolkning, och om det inte låter sig göras förkastar de den lättvindigt som svag – även när alla hadīth-imamer och hela

umman är eniga om att den är stark och mutawātir. Må Allāh vägleda dem.

31. Det vill säga en vuxen kvinna. Med att bönen ”bryts” menas att den ogiltigförklaras. Vad gäller hadīthen ”*ingenting bryter bönen*” är den svag, vilket jag har visat i Tamām al-Minnah (s. 306).

32. Muslim, Abū Dāwūd och Ibn Khuzaymah (1/95/2).

33. Ibid.

34. Al-Nawawī skriver i Rawḍat al-Ṭālibīn (1/224, utgiven av Maktabat al-Islāmī): ”*Avsikten är syftet – det innebär att den bedjande tar i beaktande bönen och dess kännetecken, såsom vilken bön det är och om den är obligatorisk eller ej, och samlar dessa avsikter i sitt hjärta i samband med den inledande takbiren.*”

35. Muslim och Ibn Mājah. Hadīthen innehåller en indikation på att Profeten ﷺ inte inledde bönen med de ord som vissa säger: ”*Jag har avsikten att be...*” och liknande. Man är i princip överens om att detta är ett nypåhitt (bid‘ah), men de lärda är oeniga om huruvida det är en god eller dålig bid‘ah. Vi säger: ”*All bid‘ah i dyrkan är en vilseledning*”, i enlighet med Profetens ﷺ ord: ”*Varje bid‘ah är en vilseledning och varje vilseledning leder till Elden.*” En utförlig diskussion om detta ryms dock inte här.

36. Bokstavligt innebär det att takbiren ”gör dem ḥarām” – det vill säga de handlingar som Allāh har förbjudit under bönen – och att taslīmen ”gör dem ḥalāl” – det vill säga det som är tillåtet utanför bönen. Precis som hadīthen visar att

bönen inleds med wuḍū' och att man inte kan träda in i den på annat sätt än genom takbīr, visar den också att man inte kan träda ut ur bönen på annat sätt än genom taslīm. Detta är majoriteten av de lärdas ståndpunkt.

Att lyfta händerna

Han brukade lyfta sina händer ibland samtidigt med takbīren (Bukhārī, Nasā'ī), ibland efter takbīren (Bukhārī, Nasā'ī) och ibland före takbīren (Bukhārī, Abū Dāwūd). *”Han brukade lyfta händerna med fingrarna lätt isär – varken hårt ihoppressa eller brett utspretade.”* (Abū Dāwūd, Ibn Khuzaymah (1/62/2, 64/1), al-Tammānī och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde.) Han höll händerna i höjd med axlarna (Bukhārī, Nasā'ī), och ibland lyfte han dem ända upp till öronen. (Bukhārī, Abū Dāwūd)

Att placera höger arm på vänster arm

”Profeten ﷺ brukade placera sin högra arm på sin vänstra.” (Muslim och Abū Dāwūd. Finns även i Irwā' (nr 352)) Han brukade också säga: *”Vi profeter har blivit beordrade att skynda oss att bryta fastan, att fördröja målet före fastan och att placera våra högra armar på våra vänstra under bönen.”* (Ibn Ḥibbān och Ḍiyā' med en saḥīḥ isnād)

Profeten ﷺ gick förbi en man som bad och hade placerat sin vänstra arm på sin högra; han drog isär dem och placerade den högra på den vänstra. (Ahmad och Abū Dāwūd med en saḥīḥ isnād)

Att placera händerna på bröstet

”Profeten ﷺ brukade placera höger arm på vänster handrygg, handled och underarm.” (Abū Dāwūd, Nasā’ī och Ibn Khuzaymah (1/54/2) med en saḥīḥ isnād; Ibn Ḥibbān klassade den som saḥīḥ (485)) *”Och han beordrade sina följeslagare att göra likadant”* (Mālik, Bukhārī och Abū ‘Awānah), och ibland *”brukade han ta tag i vänster arm med höger hand.”* (Nasā’ī, Dāraquṭnī med en saḥīḥ isnād)³⁷

”Han brukade placera dem på sitt bröst.”³⁸

”Profeten ﷺ brukade förbjuda att man lade sina händer på midjan under bönen [och han satte sin hand på sin midja för att demonstrera].” (Bukhārī, Muslim. Irwā’ (374)) Detta är det som kallas *silb* och som han förbjöd. (Abū Dāwūd, Nasā’ī m.fl.)

Att rikta blicken mot platsen för sujūd och ödmjukhet i bönen

*”Profeten ﷺ brukade sänka sitt huvud under bönen och rikta sin blick mot marken.”*³⁹ Under tiden han befann sig inne i Ka‘ba lämnade hans blick inte platsen för sujūd förrän han gick ut ur den. (Bayhaqī, Ḥākim) Han sade också: *”Det är inte passande att det finns något inne i Huset som stör den bedjande.”*⁴⁰

”Han förbjöd att man tittade upp mot himlen” (Bukhārī och Abū Dāwūd), och han betonade detta förbud så starkt att han sade: *”Människor måste akta sig för att titta upp mot himlen under bönen, annars kommer deras syn inte att återvända till dem.”* (I en annan version: *”...annars kommer deras syn att tas ifrån dem.”*) (Bukhārī, Muslim och Sirāj)

I en annan hadīth: *”När ni ber ska ni inte titta hit eller dit, ty Allāh håller Sitt ansikte vänt mot Sin tjänares ansikte så länge han inte vänder bort sin blick.”* (Tirmidhī, Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; Saḥīḥ al-Targhīb (nr 353)) Han sade också om att titta åt sidan: *”Det är ett stycke som shayṭān stjäl ur en tjänares bön.”* (Bukhārī, Abū Dāwūd)

Profeten ﷺ sade också: *”Allāh upphör inte med att vända Sig till Sin tjänare under bönen, så länge han inte vänder bort sin blick. När han vänder bort sitt ansikte, vänder Allāh Sig bort från honom.”* (Abū Dāwūd m.fl.; Ibn Khuzaymah och Ibn Ḥibbān klassade den som saḥīḥ. Se Saḥīḥ al-Targhīb (nr 555))

”Profeten ﷺ förbjöd tre saker: att picka som en höna, att sitta som en hund (iq ‘ā’) och att titta runt som en räv.” (Ahmad, Abū Ya‘lā. Se Sahīh al-Targhīb (nr 556))

Han brukade också säga: *”Be som om du ser Honom – ty om du inte ser Honom, ser Han sannerligen dig.”* (Mukhlis i Aḥādīth Muntaqāh, Ṭabarānī, Rūyānī, Ḍiyā’ i al-Mukhtārah, Ibn Mājah, Ahmad och Ibn ‘Asākir; al-Haythamī klassade den som saḥīh i Asnā al-Maṭālib)

Den som fullkomnar sin wuḍū’, sin ödmjukhet och sina böjningar när det är dags för en obligatorisk bön, får det som en förlåtelse för sina tidigare mindre synder – så länge han inte begår en stor synd – och detta gäller varje gång. (Muslim)

En gång bad han ﷺ i en khamīṣa – ett ylleplagg med mönster – och under bönen fäste han blicken på mönstren. När han var klar sade han: *”Ta denna khamīṣa till Abū Jahm och hämta hans anbijāniyya – ett ylleplagg utan mönster – till mig, ty den tog min uppmärksamhet under bönen.”* (I en annan version: *”...ty jag tittade på mönstren under bönen och det satte mig på prövning.”*) (Bukhārī, Muslim och Mālik. Finns i Irwā’ (376))

‘Ā’isha hade ett tyg med bilder hängande mot *ṣahwa*⁴¹ mot vilket Profeten ﷺ bad. Han sade därefter: *”Ta bort det från*

mig, ty bilderna på det upphörde inte att störa mig i bönen.”*42

Han brukade också säga: ”*Bönen är inte giltig när maten har serverats, och inte heller när behovet att uträtta sina behov är trängande.*” (Bukhārī, Muslim)

Fotnoter

37. Denna hadīth innehåller bevis för att det är sunnah att ta tag om handleden, och den föregående hadīthen innehåller bevis för att det är sunnah att placera handen ovanpå – alltså är båda formerna sunnah. Vad gäller kombinationen att samtidigt hålla fast och placera handen ovanpå, som vissa senare ḥanafī-lärda förespråkar, är det en bid‘ah. De hävdar att man ska placera höger hand på vänster och hålla om handleden med lillfingret och tummen, medan de tre återstående fingrarna ska ligga utsträckta – såsom Ibn ‘Ābidīn har beskrivit i en fotnot i Durr al-Mukhtār (1/454). Låt er inte förvirras av detta.

38. Abū Dāwūd, Ibn Khuzaymah i hans Sahīh (1/54/2), Ahmad, Abū al-Shaykh i Tārīkh Iṣbahān (s. 125); Tirmidhī klassade en av dess isnāder som ḥasan, och dess innebörd finns i al-Muwaṭṭa‘ och i Sahīh al-Bukhārī för den som

studerar den noga. Jag har redogjort för denna hadīths isnād i min bok *Aḥkām al-Janā'iz* (s. 118).

OBS! Att placera händerna på bröstet är det som är bekräftat enligt sunna, och allt som motsäger detta är antingen ḍa'īf eller saknar helt grund. Imām Iṣḥāq ibn Rāhawayh handlade i enlighet med denna sunna, vilket al-Marwazī återger i *Masā'il* (s. 222): *"Iṣḥāq brukade be witr med oss... han lyfte sina händer i qunūt och utförde qunūt före bojningen, och placerade sina händer på bröstet eller strax under bröstet."* Liknande sade Qāḍī 'Iyāḍ al-Mālikī i avsnittet om rekommenderade handlingar i bönen i sin bok *al-l'ām* (s. 15, 3:e utgåvan, Rabat): *"Höger arm ska placeras på baksidan av vänster, på den övre delen av bröstet."* På liknande sätt skriver 'Abdullāh ibn Aḥmad ibn Ḥanbal i sin *Masā'il* (s. 62): *"Jag såg att min far under bönen placerade sina händer ovanpå varandra, ovanför naveln."*

39. Bayhaqī och Ḥākim klassade den som saḥīḥ, och det är en korrekt bedömning. Den har dessutom stödande hadīther återgivna av tio av hans följeslagare, vidarebefordrade av Ibn 'Asākir (17/202/2). Se *lrwā'* (354).

OBS! Dessa två hadīther visar att sunna är att rikta blicken mot platsen för sujūd på marken. Det som vissa gör – att sluta ögonen under bönen – är därför en felriktad fromhet, eftersom den bästa vägledningen är Muḥammads ﷺ vägledning.

40. Abū Dāwūd och Ahmad med en saḥīḥ isnād. Irwā' (1771). Med "Huset" avses Ka'ba, vilket framgår av sammanhanget i hadīthen.

41. Ett litet rum, något nedsänkt i marken – som ett litet sidorum eller en garderob. (Al-Nihāyah)

42. Bukhārī, Muslim och Abū

‘Awānah. Profeten ﷺ beordrade inte att bilderna skulle sudas ut eller förstöras – de skulle bara flyttas. Allāh vet bäst. Det rörde sig inte om bilder av levande varelser. Beviset för detta är att han ﷺ i andra fall rev sönder sådana bilder, vilket är belagt i flera hadīther hos Bukhārī och Muslim. Den som vill undersöka detta vidare kan konsultera Fatḥ al-Bārī (10/321) och Ghāyat al-Marām fī Takhrīj Aḥādīth al-Ḥalāl wa al-Ḥarām (s. 131–145).

Du‘ā’ (böner) att säga i början av bönen

Sedan brukade Profeten ﷺ inleda sin recitation med olika du‘ā’ i vilka han prisade Allāh. Han befalldes "den som bad felaktigt" att göra detsamma, när han sade till honom: *"Ingen persons bön är fullkomlig förrän han säger takbīr, lovprisar Allāh den Mäktige och Storslagne och prisar Honom, och reciterar ur Koranen det som är lätt för honom..."* (Bukhārī, Muslim och Ibn Abī Shayba (12/110/2). Finns i Irwā' (nr 8))

Han sade en av följande böner:

1.

”Allāhumma bā‘id baynī wa bayna khaṭāyāya kamā bā‘adta bayna al-mashriqi wa al-maghrib. Allāhumma naqqinī min khaṭāyāya kamā yunaqqā al-thawbu al-abyaḍu min al-danas. Allāhumma ghsilnī min khaṭāyāya bi al-mā‘i wa al-thalji wa al-barad.”

O Allāh! Skilj mig långt från mina synder, såsom Du har skiljt mellan öst och väst. O Allāh! Rena mig från mina synder såsom ett vitt tyg renas från smuts. O Allāh! Tvätta mig från mina synder med vatten, snö och is.

Han brukade säga denna i obligatoriska böner. (Abū Dāwūd och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde.)

2.

”Wajjahtu wajhiya li-lladhī faṭara al-samāwāti wa al-arḍa ḥanīfan, wa mā ana min al-mushrikīn. Inna ṣalātī wa nusukī wa maḥyāya wa mamātī lillāhi Rabbi al-‘ālamīn, lā sharīka lah, wa bi-dhālika umirtu wa ana awwalu al-muslimīn. Allāhumma anta al-maliku, lā ilāha illā anta, subḥānaka wa biḥamdika, anta rabbī wa ana ‘abduka, ḡalamtu nafsī wa ‘taraftu bi-dhanbī, fa-ghfir lī dhanbī jamī‘an, innahu lā

yaghfiru al-dhunūba illā ant. Wa-hdinī li-aḥsani al-akhlāqi lā yahdī li-aḥsanihā illā ant, wa-ṣrif ‘annī sayyi’ahā lā yaṣrifu ‘annī sayyi’ahā illā ant. Labbayka wa sa ‘dayk, wa al-khayru kulluhu fī yadayk, wa al-sharru laysa ilayk, wa al-mahdiyyu man hadayt. Anā bika wa ilayk, lā manjā wa lā malja-a minka illā ilayk, tabārakta wa ta ‘ālayt, astaghfiruka wa atūbu ilayk.”

*Jag har vänt mitt ansikte mot himlarnas och jordens Upphovsman, uppriktigt i Islam, och jag är inte bland mushrikīn. Sannerligen, min bön, mina offer, mitt liv och min död tillhör Allāh, världarnas Herre – ingen partner har Han. Med detta har jag beordrats och jag är den förste muslimen.*⁴³ *O Allāh, Du är Kungen – ingen har rätt att dyrkas utom Du. Du är den mest Fullkomlige och all lovprisning tillhör Dig. Du är min Herre och jag är Din tjänare.*⁴⁴ *Jag har gjort orätt mot mig själv och erkänner mina synder – förlåt därför alla mina synder, ty ingen förlåter synder utom Du. Vägled mig till den bästa karaktären, till vilken ingen kan vägleda utom Du, och skydda mig från den sämsta karaktären, från vilken ingen kan skydda utom Du. Jag är här och lycklig att tjäna Dig.*⁴⁵ *Allt gott finns i Dina händer och det onda härstammar inte från Dig.*⁴⁶ *Den vägledde är den som vägleds av Dig. Jag existerar genom Din vilja och tillhör Dig. Det finns ingen flykt och inget skydd från Dig utom till Dig. Du är välsignad och upphöjd. Jag ber om Din förlåtelse och vänder mig till Dig i ånger.*

Denna brukade han läsa i både obligatoriska och frivilliga böner. (Muslim, Abū ‘Awānah, Abū Dāwūd, Nasā’ī, Ibn Hibbān, Ahmad, al-Shāfi‘ī och Ṭabarānī. De som hävdar att den enbart tillhör frivilliga böner har misstagit sig.)

3.

Samma som ovan, utan frasen ”*Anta rabbī wa ana ‘abduka*” – ”*Du är min Herre och jag är Din tjänare*” – och allt fram till slutet, med följande tillägg:

”Allāhumma anta al-maliku, lā ilāha illā anta, subḥānaka wa biḥamdik.”

O Allāh! Du är Kungen – det finns ingen sann gud utom Du. Må Du vara upphöjd och prisad.

(Nasā’ī med en sahīh isnād)

4.

Likadant som nr 2 fram till: ”*wa ana awwalu al-muslimīn*” – ”*och jag är den förste muslimen*” – med följande tillägg:

”Allāhumma hdinī li-aḥsani al-akhlāqi wa aḥsani al-a‘māli lā yahdī li-aḥsanihā illā ant, wa-qinī sayyi‘a al-akhlāqi wa al-a‘māli lā yaqī sayyi‘ahā illā ant.”

O Allāh, vägled mig till den bästa karaktären och de bästa handlingarna – dit ingen kan vägleda utom Du – och skydda mig från den sämsta karaktären och de sämsta handlingarna, från vilket ingen kan skydda utom Du.

(Nasā'ī, Dāraquṭnī med en saḥīḥ isnād)

5.

”Subḥānaka Allāhumma wa biḥamdika wa tabāraka smuka wa ta'ālā jadduka wa lā ilāha ghayruk.”

*Du är Lovprisad,*⁴⁷ *O Allāh, och Prisad.*⁴⁸ *Ditt namn är Välsignat,*⁴⁹ *Din Majestät*⁵⁰ *är Upphöjd och ingen har rätt att dyrkas utom Du.*⁵¹

Profeten ﷺ sade: *”De ord som är mest älskade av Allāh är när Hans tjänare säger: 'Du är Prisad, O Allāh...'”* (Abū Dāwūd och al-Ṭaḥāwī med en ḥasan isnād)

6.

Samma som ovan, med tillägget under nattböner:

”Lā ilāha illā Allāh” – *Det finns ingen sann gud utom Allāh* – tre gånger, och *”Allāhu Akbaru kabīrā”* – *Allāh är den Störste, den Allra Störste* – tre gånger.

7.

”Allāhu Akbaru kabīrā, wa al-ḥamdulillāhi kathīrā, wa subḥāna Allāhi bukratan wa aṣīlā.”

Allāh är den Störste – den Allra Störste. Prisad vare Allāh, om och om igen. Prisad vare Allāh morgon och kväll.

En av Profetens ﷺ följeslagare inledde bönen med denna du‘ā’, varpå Profeten ﷺ sade: *”Underbart! Denna du‘ā’ öppnar Paradisets portar.”*⁵²

8.

”Al-ḥamdulillāhi ḥamdan kathīran ṭayyiban mubārakan fīh.”

Prisad vare Allāh – många, rena och välsignade prisningar.

En man inledde bönen med denna du‘ā’, varpå Profeten ﷺ sade: ”Jag såg tolv änglar som tävlade om vem som skulle få ta upp den.” (Muslim och Abū ‘Awānah)

9.

”Allāhumma laka al-ḥamdu, anta nūru al-samāwāti wa al-arḍi wa man fīhim. Wa laka al-ḥamdu, anta qayyimu al-samāwāti wa al-arḍi wa man fīhinn. [Wa laka al-ḥamdu, anta maliku al-samāwāti wa al-arḍi wa man fīhim.] Wa laka

al-ḥamdu, anta al-ḥaqq, wa wa ‘duka ḥaqq, wa liqā’uka ḥaqq, wa al-jannatu ḥaqq, wa al-nāru ḥaqq, wa al-sā’atu ḥaqq, wa al-nabiyyūna ḥaqq, wa Muḥammadun ḥaqq. Allāhumma laka aslamtu, wa ‘alayka tawakkaltu, wa bika āmantu, wa ilayka anabtu, wa bika khāṣamtu, wa ilayka ḥākamtu. [Anta rabbanā wa ilayka al-maṣīr, fa-ghfir lī mā qaddamtu wa mā akhkhartu wa mā asrartu wa mā a’lantu.] [Wa mā anta a’lamu bihi minnī.] Anta al-muqaddimu wa anta al-mu’akhkhiru. [Anta ilāhī,] lā ilāha illā ant.”

*O Allāh, all lovprisning tillhör Dig. Du är himlarnas och jordens och allt som finns däri’s ljus.*⁵³ All lovprisning tillhör Dig. Du är Upprätthållaren⁵⁴ *av himlarna och jorden och allt som finns i dem. [All lovprisning tillhör Dig. Du är Kung över himlarna och jorden och allt som finns i dem.] All lovprisning tillhör Dig. Du är al-Ḥaqq – Sanningen. Ditt löfte är sant, Dina ord är sanna, mötet med Dig är sant, Paradiset är sant, Elden är sann, Timmen är sann, profeterna är sanna och Muḥammad är sann. O Allāh, Dig har jag underkastat mig, på Dig har jag förlitat mig, Dig har jag trott på, till Dig har jag vänt mig, för Din skull har jag stridit och till Dig har jag vänt mig för dom. [Du är vår Herre och hos Dig slutar alla resor – förlåt mig därför för mina tidigare och senare synder, det jag har dolt och det jag har uppenbarat,] [och det som Du vet mer om än jag själv.] Du är Den som för fram och Du är Den som fördröjer. [Du är min Gud,] ingen har rätt att dyrkas

utom Du.*⁵⁵ [*Och det finns ingen makt eller styrka utom hos Dig.*]

Profeten ﷺ brukade säga denna i sin nattbön, liksom följande du‘ā’.⁵⁶

10.

”Allāhumma Rabba Jibrā’īla wa Mīkā’īla wa Isrāfīla, fāṭira al-samāwāti wa al-arḍ, ‘ālima al-ghaybi wa al-shahādah, anta taḥkumu bayna ‘ibādika fī-mā kānū fīhi yakhtalifūn. Ihdini li-mā ukhtulifa fīhi min al-ḥaqqi bi-idhnik, innaka tahdī man tashā’u ilā ṣirāṭin mustaqīm.”

O Allāh, Herre över Jibrā’īl, Mīkā’īl och Isrāfīl, himlarnas och jordens Skapare, Den som känner det dolda och det uppenbara! Du dömer mellan Dina tjänare i de frågor de har tvistat om. Vägled mig med Din nåd till sanningen i det som de har tvistat om, ty Du vägleder sannerligen den Du vill till den rätta vägen.

(Muslim och Abū ‘Awānah)

11.

Han brukade säga takbīr, tasbīḥ, tahlīl och istighfār tio gånger vardera och sedan säga:

”Allāhumma ghfir lī wa hdinī wa rzuqnī [wa ‘āfinī].” O Allāh! Förlåt mig, vägled mig, förse mig med uppehälle och [skänk mig välbefinnande].

Sedan sade han:

”Allāhumma innī a ‘ūdhu bika min al-ḍīqi yawma al-ḥisāb.” O Allāh! Jag söker skydd hos Dig från trångmål på Räkenskapens Dag.

Detta sägs tio gånger.⁵⁷

12.

”Allāhu Akbaru [tre gånger], Dhū al-malakūti wa al-jabarūti wa al-kibriyā’i wa al- ‘azamah.”

*Allāh är den Störste [tre gånger], Ägaren till Kungaväldet, Makten, Prakten och Storhetens.*⁵⁸

Fotnoter

43. I de flesta versioner lyder texten *”wa ana awwalu al-muslimīn”* – i vissa versioner står det *”wa ana min al-muslimīn”* (*”och jag är en av muslimerna”*). Det är troligt att

den senare varianten beror på ett misstag hos någon av återberättarna, och övriga bevis stödjer den förstnämnda. Man bör alltså säga: *"wa ana awwalu al-muslimīn"* – *"och jag är den förste muslimen."* Det finns inget problem med detta, i motsats till vad vissa hävdar när de tolkar det som att man påstår sig vara den ende med denna egenskap. Frasen uttrycker snarare en iver att lyda befallningen, liknande Allāhs ord: *"Säg: Om den Barmhärtige verkligen har en son är jag den förste av dem som dyrkar Honom"* (al-Zukhruf, 43:81), och Mūsās ord: *"och jag är den förste av de troende"* (al-Aʿrāf, 7:143).

44. Al-Azharī sade: det vill säga *"Jag dyrkar ingen annan än Dig."*

45. *Labbayk* betyder: jag är bestämt och ständigt närvarande i Din dyrkan. *Saʿdayk* betyder: extremt lycklig under Din befallning och hängivet följande den religion Du har valt.

46. Det vill säga: det onda kan inte hänföras till Allāh, ty det finns inget ont i Hans handlingar – de är alla goda, oavsett om de handlar om rättvisa, nåd eller vishet. Allt är gott och inget ont finns i dem. Det onda är ont just för att det inte kan hänföras till Allāh. Ibn al-Qayyim (rahimahu Allāh) sade: *"Han är Skaparen av gott och ont, men det onda existerar i vissa av Hans skapelser – inte i skapandet självt eller i Hans handlingar. Allāh är upphöjd över all zulm, som bokstavligen innebär att placera något på fel plats. Han placerar aldrig något på annan plats än den rätta."*

(Fotnoterna 47–58 följer i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

RECITATION

Efter detta sökte Profeten ﷺ skydd hos Allāh och sade:

”A ‘ūdhu billāhi min al-shayṭāni al-rajīm, min hamzihi wa nafkhihi wa nafthih.”

*Jag söker skydd hos Allāh från den Onde, den Förkastade – från hans galenskap,^{*59} *hans arrogans och hans poesi.*

(Abū Dāwūd, Ibn Mājah, Dāraquṭnī och Ḥākim, som tillsammans med Ibn Ḥibbān och al-Dhahabī klassade den som saḥīḥ. Den finns tillsammans med nästa hadīth i Irwā’ al-Ghalīl (342))

Ibland brukade han tillägga:

”A ‘ūdhu billāhi al-samī‘i al-‘alīmi min al-shayṭān...”

Jag söker skydd hos Allāh, den Allhörande, den Allvetande, från den Onde...

(Abū Dāwūd och Tirmidhī med en ḥasan isnād)

Sedan läste han: *”Bismi-llāhi al-raḥmāni al-raḥīm”* – I Allāhs, den Nåderikes, den Barmhärtiges namn. Detta läste han inte högt. (Bukhārī, Muslim, Abū ‘Awānah, al-Ṭaḥāwī och Ahmad)

Att recitera en vers i taget

Efter detta läste han sūrat al-Fātiḥa och delade upp sin recitation genom att recitera en vers i taget. Han brukade läsa: *”Bismi-llāhi al-raḥmāni al-raḥīm”* – här stannade han – sedan: *”Al-ḥamdulillāhi Rabbi al-‘ālamīn”* – här stannade han – sedan: *”Al-raḥmāni al-raḥīm”* – sedan stannade han och läste: *”Māliki yawmi al-dīn”* – och så vidare till slutet av sūran. Han reciterade resten av Koranen på samma sätt – han stannade vid slutet av varje vers och fogade dem inte samman.⁶⁰

Ibland brukade han recitera *”Maliki yawmi al-dīn”* (Domedagens Kung) istället för *”Māliki yawmi al-dīn”* (Domedagens Ägare).⁶¹

Al-Fātiḥas nödvändighet och förträfflighet

Han betonade starkt vikten av denna sūra genom att säga: *”Det finns ingen bön för den som inte reciterar öppningskapitlet.”* (Bukhārī, Muslim, Abū ‘Awānah och Bayhaqī. Finns i *lrwā’* (302))

I en annan hadīth sade han: *”Bönen är inte giltig om man inte reciterar Bokens öppningskapitel.”* (Dāraquṭnī, som klassade den som saḥīḥ, och Ibn Ḥibbān i hans Saḥīḥ. Finns även i Irwā’ (302))

Han sade också: *”Den som utför en bön i vilken han inte reciterar Öppningskapitlet – den bönen är ofullständig, ofullständig, ofullständig – ofullbordad.”* (Muslim och Abū ‘Awānah)

Han sade även: *”Allāh den Upphöjde har sagt: ’Jag har delat bönen mellan Mig och Min tjänare i två delar: hälften tillhör Mig och hälften tillhör Min tjänare, och Min tjänare ska få det han bett om.’”*⁶² Sedan sade Profeten ﷺ: *”Recitera! Tjänaren säger: ’Al-ḥamdulillāhi Rabbi al-‘ālamīn’ – Allāh säger: ’Min tjänare har prisat Mig.’ Tjänaren säger: ’Al-raḥmāni al-raḥīm’ – Allāh säger: ’Min tjänare har lovprisat Mig.’ Tjänaren säger: ’Māliki yawmi al-dīn’ – Allāh säger: ’Min tjänare har förhärligat Mig.’ Tjänaren säger: ’lyyāka na ‘budu wa iyyāka nasta ‘īn’ – Allāh säger: ’Detta är mellan Mig och Min tjänare, och Min tjänare ska få det han bett om.’ Tjänaren säger: ’lhdinā al-ṣirāṭa al-mustaqīm, ṣirāṭa al-ladhīna an ‘amta ‘alayhim, ghayri al-maghḍūbi ‘alayhim wa lā al-ḍāllīn’ – Allāh säger: ’Allt detta är för Min tjänare, och Min tjänare ska få det han bett om.’”* (Muslim, Abū ‘Awānah och Mālik; al-Sahmī har en stödjande hadīth från Jābir i Tārīkh Jurjān (144))

Han brukade också säga: *”Allāh uppenbarade inte i Toran och Evangeliet något som liknar Koranens Moder. Det är de Sju Ofta-Upprepade⁶³ [och den Stora Recitationen som har skänkts mig].”* (Nasā’ī och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

Profeten ﷺ beordrade ”den som bad felaktigt” att recitera den i sin bön (Bukhārī), men sade till den som inte kan den utantill att säga:

”Subḥāna Allāh, wa al-ḥamdulillāh, wa lā ilāha illā Allāh, wa Allāhu Akbar, wa lā ḥawla wa lā quwwata illā billāh.”

(Abū Dāwūd, Ibn Khuzaymah, Ḥākim, Ṭabarānī och Ibn Ḥibbān, som tillsammans med Ḥākim klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

Han sade också till ”den som bad felaktigt”: *”Om du kan en del av Koranen, läs då den; annars prisa Allāh, uttryck Hans storhet och vittna om att ingen annan har rätt att dyrkas utom Allāh.”* (Abū Dāwūd och Tirmidhī, som klassade den som ḥasan; isnāden är saḥīḥ)

Att inte recitera tillsammans med imamen under böner som reciteras högt

Han hade givit tillåtelse åt dem som leddes av en imām att recitera sūrat al-Fātiḥa i de ”högt reciterade” bönerna. Därefter inträffade följande:

*”Han bad Fajr och recitationen blev svår för honom. När han slutade sade han: ’Ni kanske reciterar bakom er imām?’ Vi svarade: ’Ja, snabbt,*⁶⁴ o Allāhs sändebud.’ Han sade: ’Gör inte det, förutom att [var och en av er] läser Bokens öppningskapitel, ty bönen är inte giltig för den som inte reciterar den.’” (Bukhārī, Abū Dāwūd och Ahmad; Tirmidhī och Dāraquṭnī klassade den som ḥasan)

Senare förbjöd han dem att recitera överhuvudtaget under de högt reciterade bönerna, efter att följande inträffat:

”Han avslutade en bön i vilken han hade reciterat högt och sade: ’Var det någon av er som reciterade med mig nu?!’ En man svarade: ’Ja, det var jag, o Allāhs sändebud’ – [men jag avsåg enbart gott med att göra det]. Han sade: ’Jag undrar varför man tävlar med mig!’” [Abū Hurayra tillade:] ”Så folk slutade recitera tillsammans med Profeten ﷺ när han reciterade högt, efter att ha hört honom säga så – men de reciterade för sig själva, tyst, när imāmen inte läste högt.” (Mālik, Ḥumaydī, Bukhārī, Abū Dāwūd och al-Mahāmālī; Tirmidhī klassade den som ḥasan; Abū Ḥātim al-Rāzī, Ibn Ḥibbān och Ibn al-Qayyim klassade den som saḥīḥ)

Han visade också att tystnad under imāmens recitation är en del av att fullkomna följandet av imāmen, när han sade: *”Imāmen finns där för att följas – när han säger takbīr, säg då takbīr, och när han reciterar, var då tysta.”* (lbn Abī Shayba, Abū Dāwūd, Muslim, Abū ‘Awānah och al-Rūyānī i hans Musnad)

Han sade också att det räcker att lyssna på imāmens recitation utan att recitera själv: *”Den som har en imām – imāmens recitation är tillräcklig för honom.”* (lbn Abī Shayba, Dāraquṭnī, lbn Mājah, al-Ṭaḥāwī och Ahmad; Shaykh al-Islam lbn Taymiyyah klassade den som stark; al-Būṣayrī klassade några av dess isnāder som saḥīḥ) Detta gäller böner som reciteras högt.

Skyldigheten att recitera i böner som läses tyst

Vad gäller de ”tyst reciterade” bönerna är recitation obligatorisk. Jābir sade: *”Vi brukade recitera bakom imāmen i Ḍuhr och ‘Aṣr – sūrat al-Fātiḥa och ytterligare en sūra i de första två rak‘āt, och sūrat al-Fātiḥa i de sista två.”* (lbn Mājah med en saḥīḥ isnād)

Han avrådde dem dock från att störa hans recitation:

”Han bad Ṣuhr med sina följeslagare och frågade efteråt: ’Vem av er reciterade ’Glorifiera din Herres, den Högstes, namn’ (sūrat al-A ‘lā, 87)?’ Någon svarade: ’Det var jag – [men jag avsåg enbart gott med det].’ Han sade: ’Jag märkte att någon tävlade med mig i den.’” (Muslim, Abū ‘Awānah och Sirāj)

I en annan hadīth: ”De brukade recitera högt bakom Profeten ﷺ, varpå han sade: ’Ni har blandat ihop min recitation av Koranen.’” (Bukhārī, Ahmad och Sirāj med en ḥasan isnād)

Han sade också: ”Den som ber har en privat rådfrågan med Allāh – han bör därför vara noggrann med vad han rådfrågar Honom om. Och ni ska inte recitera Koranen högt så att ni överröstar varandra.” (Mālik och Bukhārī med en saḥīḥ isnād)⁶⁵

Han brukade också säga: ”Den som reciterar en ḥarf (bokstav) ur Allāhs Bok – detta räknas som en god gärning, och en god gärning är värd tio gånger om. Jag menar inte att ’Alif, Lām, Mīm’ är en ḥarf, utan ’Alif’ är en ḥarf, ’Lām’ är en ḥarf och ’Mīm’ är en ḥarf.” (Tirmidhī och Ibn Mājah med en saḥīḥ isnād)

Hadīthen som säger: ”Den som reciterar bakom imāmen – hans mun fylls med eld” är fabricerad (mawḍū‘).⁶⁶

Fotnoter

(Fotnoterna 59–66 finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten och återges därför inte här.)

Āmīn, och att imāmen ska säga det högt

När Profeten ﷺ avslutat al-Fātiḥa sade han ”Āmīn” högt och utdraget. (Bukhārī, Abū Dāwūd med en saḥīḥ isnād)

Han brukade också uppmana församlingen att säga āmīn: ”När imāmen säger: ’Ghayri al-maghḍūbi ‘alayhim wa lā al-ḍāllīn’ – säg då ’āmīn’ [ty änglarna säger ’āmīn’ och imāmen säger ’āmīn’].” I en annan hadīth: ”När imāmen säger āmīn, säg då āmīn – den vars āmīn stämmer överens med änglarnas āmīn” (i en annan hadīth: ”när någon av er säger āmīn i bönen och änglarna i himlen säger āmīn och de sammanfaller”) ”får sina tidigare synder förlåtna.” (Bukhārī, Muslim, Nasā’ī, al-Dārimī. Denna hadīth kan inte användas som argument för att imāmen inte ska säga āmīn.)

I en annan hadīth: ”...säg sedan āmīn och Allāh kommer att svara dig.” (Muslim och Abū ‘Awānah)

Han brukade också säga: *”Judarna avundas er inte lika mycket för något som de avundas er för hälsningen och āmīn [bakom imāmen].”* (Bukhārī, Ibn Mājah, Ibn Khuzaymah, Ahmad och Sirāj med två sahīha isnāder)⁶⁷

Recitationen efter al-Fātiḥa

Efter det brukade Profeten ﷺ recitera ytterligare en sūra efter al-Fātiḥa – ibland en lång och ibland en kort, beroende på resa, hosta, sjukdom eller ett gråtande barn.

Anas ibn Mālik (raḍiya Allāhu ‘anhu) sade: *”Han ﷺ förkortade recitationen en dag i morgonbönen.”* (I en annan hadīth: *”Han bad morgonbönen och reciterade de två kortaste sūrorna i Koranen.”*) Man frågade: *”O Allāhs sändebud, varför förkortade du den?”* Han svarade: *”Jag hörde ett barns gråt och antog att hans mor bad med oss – jag ville därför frigöra henne åt honom.”*⁶⁸

Han sade också: *”När jag börjar bönen har jag avsikten att förlänga den, men jag hör ett barns gråt och förkortar bönen, eftersom jag vet hur djupt hans mamma berörs av hans gråt.”* (Bukhārī och Muslim)

Han brukade börja från början av en sūra och läste för det mesta ut den helt. Han brukade säga: *”Ge varje sūra sin del*

av rukū‘ och sujūd.” (lbn Abī Shayba, Ahmad och ‘Abd al-Ghanī al-Maqdisī med en sahīh isnād)

I en annan hadīth sade han: *”Varje sūra bör ha en rak‘a.”* (lbn Naṣr och al-Ṭahāwī med en sahīh isnād. Jag tolkar denna hadīth som: låt varje rak‘a få en hel sūra. Detta är att föredra men inte obligatoriskt, vilket nedanstående bevis visar.)

Ibland brukade han dela en sūra mellan två rak‘āt (Ahmad och Abū Ya‘lā), och ibland upprepade han hela sūran i den andra rak‘an – såsom han gjorde i ṣalāt al-Fajr. Ibland kombinerade han två eller flera sūror i samma rak‘a (detaljer följer nedan).

En av ansār brukade leda bönen i Qubā’-moskén och inledde alltid, efter al-Fātiḥa, med *”Säg: Han är Allāh, den Ende...”* (sūrat al-lkhlāṣ, 112) till slutet, varefter han reciterade ytterligare en sūra. Så gjorde han i varje rak‘a. Folk tilltalade honom om detta och sade: *”Du inleder alltid med denna sūra och betraktar den inte som tillräcklig förrän du reciterat en till – du borde antingen recitera bara den eller lämna den och recitera något annat.”* Han svarade: *”Jag kommer inte att lämna den. Om ni inte har något emot att jag leder er med den fortsätter jag – men om ni inte tycker om det lämnar jag er.”* De visste att han var en av de bästa bland dem och ville inte ledas av någon annan. När Profeten ﷺ kom till dem berättade de historien för honom. Han sade: *”O du –*

vad hindrar dig från att göra som ditt folk ber dig om? Och vad får dig att recitera denna sūra i varje rak ‘a?” Mannen svarade: *”Jag älskar denna sūra.”* Han sade: *”Din kärlek till den kommer att föra dig till Paradiset.”* (Bukhārī som ta‘līq och Tirmidhī som mawṣūl, och han klassade den som saḥīḥ)

Att kombinera liknande sūror och andra i en rak ‘a

Han brukade kombinera paren⁶⁹ av mufaṣṣal⁷⁰-sūror, och reciterade ett av följande par i en rak ‘a (Bukhārī och Muslim):

Sūra 1	Sūra 2
Al-Raḥmān (55)	Al-Najm (53)
Al-Qamar (54)	Al-Ḥāqqa (69)
Al-Ṭūr (52)	Al-Dhāriyāt (51)
Al-Wāqi‘a (56)	Al-Qalam (68)
Al-Ma‘ārij (70)	Al-Nāzi‘āt (79)
Al-Muṭaffifin (83)	‘Abasa (80)

Sūra 1	Sūra 2
Al-Muddaththir (74)	Al-Muzzammil (73)
Al-Dahr / Al-Insān (76)	Al-Qiyāma (75)
Al-Naba' (78)	Al-Mursalāt (77)
Al-Dukhān (44)	Al-Takwīr (81)

Ibland kombinerade han sūror ur de sju tiwāl (de långa sūrorna) – såsom al-Baqarah, al-Nisā' och Āl 'Imrān – i en rak'a under kvällsbönen (se nedan). Han brukade säga: *”Den mest fullkomliga bönen är den i vilken man står länge.”* (Muslim och al-Ṭaḥāwī)

När han reciterade *”Har Han inte makt att återuppliva de döda?”* (al-Qiyāma, 75:40) brukade han säga: *”Subḥānaka fa-balā”* – *Prisad vare Du, naturligtvis.* Och när han reciterade *”Prisa din Herres, den Högstes, namn”* (al-A'lā, 87:1) sade han: *”Subḥāna Rabbiya al-A'lā”* – *Prisad vare min Herre, den Högste.* (Abū Dāwūd och Bayhaqī med en saḥīḥ isnād. Denna hadīth är generell och kan tillämpas både under bönen – vare sig obligatorisk eller frivillig – och utanför den. Ibn Abī Shayba har återgett den från Abū Mūsā al-Ash'arī och al-Mughīra ibn Shu'ba, som brukade säga det i

obligatoriska böner, och från ‘Umar och ‘Alī utan sådan specificering.)

Fotnoter

67. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.) 68. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

69. Med ”par” avses sūrur som Profeten ﷺ brukade kombinera i samma rak‘a.

70. *Mufaṣṣal* syftar på den del av Koranen som börjar från sūrat Qāf (50) eller al-Ḥujurāt (49) och sträcker sig till slutet av Koranen. Benämningen syftar på att sūrorna är kortare och mer åtskilda av ”*Bismi-llāh*” än de tidigare delarna.

71. Siffrorna inom parentes anger sūrans nummer och antal verser.

Tillåtet att enbart recitera sūrat al-Fātiḥa

Mu‘ādh ibn Jabal brukade be ‘lshā’ med Allāhs sändebud ﷺ och sedan återvända för att leda sitt folk i bönen. En kväll, när han återvände och bad med dem, bad en ung man [Sulaym, från Banū Salama] bland hans folk. När

bönen blev för lång för honom gick han undan, bad ensam i ett hörn av moskén och gick sedan ut, tog kamelens tyglar och begav sig iväg. När Mu‘ādh hade avslutat bönen berättade någon detta för honom. Han sade: *”Han har sannerligen något av hyckleri i sig! Jag kommer att berätta för Allāhs sändebud ﷺ vad han gjort.”* På morgonen kom de till Allāhs sändebud ﷺ och Mu‘ādh berättade vad den unge mannen hade gjort.

Den unge mannen sade: *”O Allāhs sändebud! Han stannar länge hos dig och återvänder sedan och gör bönen lång för oss!”* Allāhs sändebud ﷺ sade: *”Är du en sådan som ställer till med stora bekymmer, Mu‘ādh?!”* Sedan sade han till den unge mannen: *”Vad gör du när du ber, son till min broder?”* Han svarade: *”Jag reciterar Bokens öppningskapitel, ber sedan Allāh om Paradiset och söker skydd hos Honom från Elden. Jag känner varken till er dandanah⁷² eller Mu‘ādhs dandanah!”* Allāhs sändebud ﷺ sade: *”Jag och Mu‘ādh är lika i det avseendet.”* Berättaren sade: Den unge mannen sade sedan: *”Men Mu‘ādh kommer att höra av mig”* – och detta sade han när folket hade fått veta att fienden var på väg. Fienden kom, och den unge mannen dog som shahīd (martyr). Profeten ﷺ sade därefter till Mu‘ādh: *”Vad hände med den som grälade med mig och dig?”* Han svarade: *”O Allāhs sändebud, han var sann mot Allāh och jag talade osanning – han dog som martyr.”*⁷³*

Tyst och hög recitation i de fem bönerna och andra

Han ﷺ brukade recitera högt i Fajr-bönen och i de första två rak‘āt av Maghrib och ‘Ishā’, och tyst i Ṣuhr, ‘Aṣr, den tredje rak‘an i Maghrib och de sista två rak‘āt i ‘Ishā’. (Det råder ijma‘ – konsensus – bland muslimerna i detta, och autentiska hadīther påvisar det, såsom al-Nawawī har konstaterat.)

Följeslagarna kunde se att han reciterade tyst genom rörelserna i hans skägg (Bukhārī och Abū Dāwūd), och genom att han ibland lät dem höra en vers eller så. (Bukhārī och Muslim)

Han reciterade också högt i fredagsbönen och i de två ‘īd-bönerna (se kapitlet om hans recitation i fredagsbönen och de två ‘īd-bönerna), i regn-bönen (Bukhārī och Abū Dāwūd) samt i förmörkelsebönen. (Bukhārī och Muslim)

Tyst och hög recitation i nattbönen (tahajjud)⁷⁴

Vad gäller nattbönen brukade han ibland recitera tyst och ibland högt (Muslim och Bukhārī), och ”han brukade recitera i sitt hus så att han kunde höras på gårdsplanen.” (Abū

Dāwūd och Tirmidhī med en ḥasan isnād. Hadīthen innebär att han ﷺ brukade växla mellan tyst och hög recitation.)

”Ibland höjde han sin röst ytterligare, så att någon som låg på sin bädd utanför gårdsplanen kunde höra honom.” (Nasā’ī, Tirmidhī och Bayhaqī med en ḥasan isnād)

Han beordrade Abū Bakr och ‘Umar (raḍiya Allāhu ‘anhumā) att anpassa sina röster, efter att:

”Han gick ut en natt och fann Abū Bakr bedjande med tyst röst, och passerade sedan ‘Umar som bad med hög röst. Senare, när de samlades kring Profeten ﷺ, sade han: ’O Abū Bakr, jag passerade dig och du bad tyst?’ Abū Bakr svarade: ’Jag lät honom som jag samtalande med höra mig, o Allāhs sändebud.’ Han sade till ‘Umar: ’Jag passerade dig och du bad med hög röst?’ ‘Umar svarade: ’O Allāhs sändebud, jag håller sömnheten borta och driver bort shayṭān.’ Profeten ﷺ sade: ’O Abū Bakr, höj din röst något och till ‘Umar: ’Sänk din röst något.’” (Abū Dāwūd och Hākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

Han brukade också säga: *”Den som reciterar Koranen högt är som den som ger ṣadaqa öppet, och den som reciterar Koranen tyst är som den som ger ṣadaqa i hemlighet.”* (Samma källa som ovan)

Vad Profeten ﷺ brukade recitera i de olika bönerna

Vad gäller vilka sūror och verser han ﷺ brukade recitera i bönen varierar detta mellan de olika bönerna. Detaljerna följer nedan, med början i den första av de fem bönerna.

1. Fajr-bönen

Han brukade recitera de längre mufaṣṣal⁷⁵-sūror. (Nasā'ī och Ahmad med en saḥīḥ isnād)

Ibland reciterade han sūrat al-Wāqī'a (56) och liknande sūror i de två rak'āt. (Ahmad, Ibn Khuzaymah och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

Han reciterade ur sūrat al-Ṭūr (52) under avskedsvallfärden. (Bukhārī och Muslim)

Ibland reciterade han sūrat Qāf (50) eller något liknande i den första rak'ān. (Muslim och Tirmidhī)

Ibland reciterade han de kortare mufaṣṣal-sūror, såsom al-Takwīr (81). (Muslim och Abū Dāwūd)

En gång reciterade han ”När jorden skakas...” (al-Zalzala, 99) i båda rak'āt. Berättaren sade: ”Jag vet inte om Allāhs

sändebud ﷺ *glömde eller gjorde det med avsikt.*” (Abū Dāwūd och Bayhaqī med en saḥīḥ isnād. Det är uppenbart att Profeten ﷺ gjorde det med avsikt för att visa att det är tillåtet.)

En gång på en resa reciterade han *”Säg: Jag söker skydd hos gryningens Herre”* (al-Falaq, 113) och *”Säg: Jag söker skydd hos människornas Herre”* (al-Nās, 114). (Abū Dāwūd, Ibn Khuzaymah, Ibn Bushrān och Ibn Abī Shayba; Ḥākim klassade den som saḥīḥ och al-Dhahabī instämde)

Han sade också till ‘Uqba ibn ‘Āmir (raḍiya Allāhu ‘anhu): *”Recitera al-mu‘awwidhatāyn (de sista två sūrorna i Koranen) i din bön, ty ingen som sökt skydd har sökt det med något som liknar dessa.”* (Abū Dāwūd och Ahmad med en saḥīḥ isnād)

Ibland reciterade han mer: *”Han reciterade sextio verser eller fler”* (Bukhārī och Muslim). En av berättarna av hadīthen sade: *”Jag vet inte om det var i varje rak‘a eller sammanlagt.”*

Han brukade recitera sūrat al-Rūm (30) (Nasā’ī, Ahmad och Bazzār med en god isnād) och ibland sūrat Yā Sīn (36). (Ahmad med en saḥīḥ isnād)

”En gång bad han Ṣubḥ – det vill säga Fajr – i Mecka och inledde med sūrat al-Mu‘minūn (23) tills han kom till

avsnittet om Mūsā och Hārūn (vers 45) – eller om ‘Īsā (vers 50), en av berättarna var osäker – varefter han harklade sig och utförde rukū‘.” (Muslim och Bukhārī i ta‘līq-form)

”Ibland ledde han dem i Fajr med al-Şāffāt (37).” (Ahmad och Abū Ya‘lā i sina musnads, samt al-Maqdisī)

”I Fajr på fredagar reciterade han al-Sajda (32) [i den första rak‘an] och al-Dahr / al-Insān (76) [i den andra].” (Bukhārī och Muslim)

Han brukade göra den första rak‘an längre än den andra. (Se ovan.)

Recitation i sunna-bönen före Fajr

Hans recitation i de två sunna-rak‘āt före Fajr var mycket kort (Ahmad med en sahīh isnād), så kort att ‘Ā’isha (raḍīya Allāhu ‘anhā) brukade säga: *”Har han reciterat al-Fātiḥa eller inte?”* (Bukhārī och Muslim)

Ibland reciterade han efter al-Fātiḥa i den första rak‘an versen *”Säg: Vi tror på Allāh och det som har uppenbarats för oss...”* (al-Baqarah, 2:136), och i den andra rak‘an: *”Säg: O ni skriftens folk! Kom till ett gemensamt ord mellan oss och er...”* (Āl ‘Imrān, 3:64). (Muslim, Ibn Khuzaymah och Ḥākim) Ibland reciterade han i stället för den sistnämnda: *”När ‘Īsā*

märkte deras otro...” (Āl ‘Imrān, 3:52). (Muslim och Abū Dāwūd)

Ibland reciterade han sūrat al-Kāfirūn (109) i den första rak‘an och sūrat al-lkhlāṣ (112) i den andra, och han brukade säga: *”De är ett par utmärkta sūror!”* (Ibn Mājah, Ibn Khuzaymah)

Han hörde en man recitera den förstnämnda sūran i den första rak‘an och sade: *”Detta är en tjänare som tror på sin Herre.”* När mannen sedan reciterade den sistnämnda sūran i den andra rak‘an sade han: *”Detta är en tjänare som känner sin Herre.”* (al-Ṭaḥāwī, Ibn Ḥibbān i hans Saḥīḥ)

Fotnoter

72. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

73. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

74. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

75. *Mufaṣṣal* syftar på den del av Koranen som börjar från sūrat Qāf (50) eller al-Ḥujurāt (49) och sträcker sig till slutet av Koranen.

2. Zuhr-bönen

Han ﷺ brukade recitera sūrat al-Fātiḥa och två sūror i de första två rak‘āt och gjorde den första rak‘an längre än den andra. (Bukhārī och Muslim)

Ibland förlänade han den så mycket att *”Zuhr-bönen hade börjat och man hann gå till al-Baqī‘ för att uträtta sina behov, återvända, utföra wuḍū’ och gå till moskén – medan Profeten ﷺ fortfarande var i den första rak‘an. Så lång var den.”* (Muslim och Bukhārī) *”Man brukade tro att han gjorde så för att folk skulle hinna med den första rak‘an.”* (Abū Dāwūd med en saḥīḥ isnād och Ibn Khuzaymah)

”Han brukade recitera ungefär trettio verser i var och en av de två första rak‘āt – såsom al-Fātiḥa följt av al-Sajda (32).” (Ahmad och Muslim)

”Ibland reciterade han ’Vid himlen och nattbesökaren’ (al-Ṭāriq, 86), ’Vid himlen med dess stjärnbilder’ (al-Burūj, 85), ’Vid natten när den höljer’ (al-Layl, 92) och liknande sūror.” (Abū Dāwūd, Tirmidhī och Ibn Khuzaymah; de sistnämnda två klassade den som saḥīḥ)

Ibland reciterade han *”När himlen brister sönder”* (al-Inshiqāq, 84) och liknande sūror. (Ibn Khuzaymah i hans Sahīh)

”Följeslagarna kunde se att han reciterade i Ḍuhr och ‘Aṣr genom rörelserna i hans skägg.” (Bukhārī och Abū Dāwūd)

Att recitera verser efter al-Fātiḥa i de två sista rak‘āt

”Han brukade göra de två sista rak‘āt ungefär hälften så långa som de första två – cirka femton verser⁷⁶ – och ibland reciterade han bara al-Fātiḥa i dem.” (Bukhārī och Muslim) *”Ibland lät han dem höra en vers eller så.”* (Ibn Khuzaymah i hans Sahīh och Ḍiyā’ al-Maqdisī med en saḥīh isnād)

Följeslagarna brukade höra tonerna av hans recitation när han läste *”Vid himlen och nattbesökaren”* (al-Ṭāriq, 86), *”Vid himlen med dess stjärnbilder”* (al-Burūj, 85) och liknande sūror. (Muslim och al-Ṭayālisī)

”Ibland reciterade han ’Vid natten när den höljer’ (al-Layl, 92) och liknande sūror.” (Bukhārī och Muslim)

3. ‘Aṣr-bönen

”Han ﷺ brukade recitera al-Fātiḥa och två sūror i de första två rak‘āt och gjorde den första längre än den andra” (Bukhārī och Muslim), ”och man brukade tro att han gjorde så för att folk skulle hinna med den första rak‘an.” (Abū Dāwūd med en saḥīḥ isnād och Ibn Khuzaymah)

”Han brukade recitera ungefär femton verser i var och en av de två första rak‘āt – ungefär hälften av vad han reciterade i var och en av de två första rak‘āt i Ḍuhr – och han brukade göra de två sista rak‘āt ungefär hälften så långa som de första två.” (Ahmad och Muslim)

”Han brukade recitera al-Fātiḥa i de sista två rak‘āt.” (Bukhārī och Muslim)

”Han brukade ibland låta dem höra en vers eller så.” (Bukhārī och Muslim)

Han brukade recitera de sūror som räknas upp under Ḍuhr-bönen ovan.

4. Maghrib-bönen

”Han ﷺ brukade ibland recitera de korta mufaṣṣal-sūrorna” (Bukhārī och Muslim), och när de avslutat bönen med honom ”kunde de gå iväg och skjuta en pil och se var den landade.” (Nasā’ī och Ahmad med en saḥīḥ isnād) ”En

gång på en resa reciterade han 'Vid fikonsträdet och olivträdet' (al-Tīn, 95) i den andra rak 'an.' (al-Ṭayālīsī och Ahmad med en saḥīh isnād)

Men ibland reciterade han de långa eller medellånga mufaṣṣal-sūrorna. Han brukade recitera ”*De som inte tror och hindrar (människor) från Allāhs väg*” (Muḥammad, 47) (lbn Khuzaymah, Ṭabarānī och al-Maqdisī med en saḥīh isnād), eller sūrat al-Ṭūr (52) (Bukhārī och Muslim), eller sūrat al-Mursalāt (77), som han reciterade i den sista bönen han bad. (Bukhārī och Muslim)

”Ibland reciterade han den längre av de två långa sūrorna⁷⁷ – al-A ‘rāf (7) – i två rak ‘āt.” (Bukhārī, Abū Dāwūd, lbn Khuzaymah, Ahmad, Sirāj och Mukhlis) Eller reciterade han al-Anfāl (8) i två rak ‘āt. (Ṭabarānī med en saḥīh isnād)

Recitation i sunna-bönen efter Maghrib

”I denna bön brukade han recitera 'Säg: O ni som förkastar tron' (al-Kāfirūn, 109) och 'Säg: Han är Allāh, den Ende' (al-lkhlāṣ, 112).” (Ahmad, al-Maqdisī, Nasā’ī, lbn Naṣr och Ṭabarānī)

5. ‘Ishā’-bönen

Profeten ﷺ brukade recitera de medellånga mufaṣṣal-sūrorna i de första två rak‘āt (Nasā’ī, Ahmad med en saḥīḥ isnād), så han reciterade *”Vid solen och dess glans”* (al-Shams, 91) och liknande sūror. (Ahmad och Tirmidhī, som klassade den som ḥasan)

Eller reciterade han *”När himlen brister sönder”* (al-Inshiqāq, 84) och utförde sujūd i den. (Bukhārī, Muslim och Nasā’ī)

”En gång reciterade han ’Vid fikonträdet och olivträdet’ (al-Tīn, 95) [i den första rak‘an] medan han var på resa.” (Bukhārī, Muslim och Nasā’ī)

Han förbjöd för lång recitation under ‘Ishā’, efter att Mu‘ādh ibn Jabal ledde sitt folk i ‘Ishā’-bönen och förlängde den. En av ansār lämnade församlingen och bad ensam. När Mu‘ādh fick höra om detta sade han: *”Han är sannerligen en hycklare.”* När mannen fick höra vad Mu‘ādh sagt gick han till Profeten ﷺ och berättade vad som hänt. Profeten ﷺ sade till Mu‘ādh: *”Vill du vara en som orsakar stora problem, Mu‘ādh?! När du leder folk, recitera då ’Vid solen och dess glans’ (al-Shams, 91) eller ’Prisa din Herres, den Högstes, namn’ (al-A‘lā, 87) eller ’Läs i din Herres namn’ (al-‘Alaq, 96) eller ’Vid natten när den höljer’ (al-Layl, 92) – [ty de gamla, de svaga och de med angelägenheter att uträtta ber bakom dig].”* (Bukhārī, Muslim och Nasā’ī)

6. Nattbönen (tahajjud)

Profeten ﷺ reciterade ibland högt och ibland tyst i nattbönen. (Nasā'ī med en sahīh isnād) Han reciterade ibland kort och ibland länge – det hände att han förlängde den så mycket att 'Abdullāh ibn Mas'ūd (raḍiya Allāhu 'anhu) en gång sade: *"Jag bad bakom Profeten ﷺ en natt och han stod så länge att jag drabbades av en felaktig tanke."* Han frågades: *"Vad var det för tanke?"* Han svarade: *"Jag tänkte att jag skulle sätta mig och lämna Profeten ﷺ!"* (Bukhārī och Muslim)

Ḥudhayfah ibn al-Yamān sade: *"Jag bad med Profeten ﷺ den natten när han inledde med sūrat al-Baqarah (2). Jag sade till mig själv: 'Han kommer att göra rukū' efter hundra verser.'* Men han fortsatte. Då tänkte jag: *'Han kommer att göra rukū' när han avslutat den.'* Sedan inledde han sūrat al-Nisā' (4) och reciterade hela den, sedan inledde han sūrat Āl 'Imrān (3)*⁷⁸ och reciterade hela den. *Han reciterade långsamt; när han kom till en vers med en glorifiering av Allāh glorifierade han Allāh; när han kom till en vers med en fråga frågade han; när han kom till en vers med en bön om skydd sökte han skydd hos Allāh. Sedan utförde han rukū'..."* och så vidare till slutet av hadīthen. (Muslim och Nasā'ī)

"En natt när han var sjuk reciterade han de sju långa sūrorna." (Abū Ya'lā och Ḥākīm, som klassade den som

sahīh; al-Dhahabī instämde. Ibn al-Athīr säger: ”De sju långa sūrorna är *al-Baqarah* (2), *Āl ‘Imrān* (3), *al-Nisā’* (4), *al-Mā’ida* (5), *al-An ‘ām* (6), *al-A ‘rāf* (7) och *al-Tawba* (9).”

”Ibland brukade han recitera en av dessa sūror i varje rak ‘a.” (Abū Dāwūd och Nasā’ī med en sahīh isnād)

”Det var något som var helt okänt för honom att recitera hela Koranen på en natt.” (Muslim och Abū Dāwūd) Han rekommenderade det inte heller åt ‘Abdullāh ibn ‘Amr, när han sade till honom: ”Recitera hela Koranen varje månad.” ‘Abdullāh svarade: ”Jag har förmåga att göra mer.” Han sade: ”Recitera den då på tjugo dagar.” ‘Abdullāh svarade: ”Jag har förmåga att göra mer.” Han sade: ”Recitera den då på sju dagar och inte på kortare tid än det.” (Bukhārī och Muslim) ”Sedan tillät han honom att recitera den på fem dagar” (Nasā’ī och Tirmidhī, som klassade den som sahīh), ”och sedan på tre dagar.” (Bukhārī och Ahmad) Han förbjöd honom att recitera den på kortare tid än detta (al-Dārimī och Sa‘īd ibn Manşūr i hans Sunan med en sahīh isnād) och förklarade orsaken genom att säga: ”Den som läser Koranen på kortare tid än tre dagar förstår den inte.” (Ahmad med en sahīh isnād) I en annan version: ”Den förstår inte som läser Koranen på kortare tid än tre dagar.” (al-Dārimī och Tirmidhī, som klassade den som sahīh)

Han sade också till ‘Abdullāh: ”För varje dyrkare finns en period av iver⁷⁹ *och varje iver avtar.*⁸⁰ Den vars avtagande går mot sunna har funnit vägledning, och den vars avtagande går mot något annat är förlorad.” (Ahmad och Ibn Ḥibbān i hans Sahīh) ”Av denna orsak reciterade han ﷻ inte Koranen på kortare tid än tre dagar.” (Ibn Sa‘d och Abū al-Shaykh)

Han brukade säga: ”Den som ber på natten och reciterar två hundra verser kommer att skrivas ned bland de uppriktiga dyrkarna.” (al-Dārimī och Ḥākim, som klassade den som saḥīh; al-Dhahabī instämde)

”Han brukade recitera sūrat Banī Isrā’īl – al-Isrā’ (17) – och sūrat al-Zumar (39) varje kväll.” (Se föregående hadīth)

Fotnoter

76. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

77. Med ”de två långa sūrorna” avses al-A‘rāf (7) och al-An‘ām (6), som är de längsta sūrorna bland de medellånga mufaṣṣal-sūrorna.

78. Det är anmärkningsvärt att Ḥudhayfah nämner ordningen al-Baqarah, al-Nisā’ och sedan Āl ‘Imrān. Ibn al-Qayyim

kommenterar i Zād al-Ma‘ād att detta sannolikt berodde på att Profeten ﷺ reciterade sūrorna i den ordning han kände dem utantill vid det tillfället, och att detta visar att det är tillåtet att recitera sūrorna i en annan ordning än den i muṣḥafet under frivilliga böner.

79. Det vill säga en period av stor hängivenhet och ihärdighet i dyrkan.

80. Det vill säga att denna iver naturligt avtar med tiden.

Tartīl – att recitera i långsamma, rytmiska toner – och att göra rösten vacker

Profeten ﷺ brukade recitera Koranen i långsamma, välbalanserade och rytmiska toner, såsom Allāh hade instruerat honom. Han läste inte fort; hans recitation kännetecknades av att han klart avgränsade varje stavelse. (Ibn al-Mubārak, Abū Dāwūd och Ahmad med en saḥīḥ isnād) Han läste så långsamt att den sūra han reciterade i rytmiska toner blev längre än man trodde var möjligt. (Muslim och Mālik)

Han brukade också säga: *”Det kommer att sägas till den som reciterar på Domedagen: ’Recitera och stig upp; recitera långsamt och rytmiskt som du brukade göra i det jordiska livet – din plats kommer att vara vid den sista vers du*

reciterar.” (Abū Dāwūd och Tirmidhī, som klassade den som saḥīḥ)

Han brukade förlänga sin recitation vid bokstäver som kan förlängas, såsom vid *Bismi-llāh*, vid *al-Raḥmān* och vid *al-Raḥīm* (Bukhārī och Abū Dāwūd), och vid *nadīd* (Qāf, 50:10) (Bukhārī) och på liknande ställen.

Han brukade stanna vid slutet av varje vers, som vi redan tagit upp.

Ibland reciterade han med en attraktiv, vibrerande ton,⁸¹ som han gjorde den dag man intog Mecka, då han på sin honkamel reciterade sūrat al-Faṭḥ (48) mycket mjukt. (Bukhārī och Muslim) ‘Abdullāh ibn Mughaffal beskrev denna attraktiva ton som: *”ā’ā’ā”*.⁸²

Han beordrade att man skulle göra sin röst vacker när man reciterade Koranen, genom att säga: *”Gör Koranen vacker med era röster, ty en vacker röst ökar Koranens skönhet.”* (Bukhārī i ta’līq-form m.fl.) Och: *”Den som har en av de vackraste rösterna bland människorna när de reciterar Koranen är den om vilken du tänker att han fruktar Allāh, när du hör honom recitera.”* (Saḥīḥ hadīth av Ibn al-Mubārak, al-Dārimī, Ibn Naṣr, Ṭabarānī och Abū Nu‘aym)

Han beordrade också att man reciterade Koranen i en tilltalande ton, genom att säga: *”Studera Allāhs Bok, recitera*

den upprepade gånger, lär er den utantill och recitera den i en melodiös ton – ty vid Honom i vars hand min själ vilar, den försvinner fortare än kameler som lösgörs från sina snaror.” (al-Dārimī och Ahmad med en saḥīḥ isnād)

Han sade också: *”Den som inte reciterar Koranen med en tilltalande ton är inte en av oss.”* (Abū Dāwūd och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

Och: *”Allāh lyssnar inte på något så som Han lyssnar på en profet – med en vacker röst (i en annan version: med en vacker melodi) – som reciterar Koranen i en tilltalande ton högt.”*^{*83}

Han sade till Abū Mūsā al-Ash‘arī (raḍiya Allāhu ‘anhu): *”Såg du mig när jag lyssnade till din recitation igår! Du har sannerligen blivit begåvad med ett av Dāwūds musikinstrument!”*^{*84} [Abū Mūsā sade: *”Om jag visste att du lyssnade hade jag gjort min röst ännu vackrare och känsligare för dig.”*] (Bukhārī, Muslim, Ibn Naṣr, Ḥākim och ‘Abd al-Razzāq)

Att korrigera imāmen

Profeten ﷺ gav ett föredöme på hur man korrigerar imāmen när han blandar ihop sin recitation. *”Han bad en gång och reciterade högt men blandade ihop det han läste. När han slutade sade han till Ubayy: ’Bad du med oss?’ Han svarade:*

'Ja.' Han sade: 'Vad hindrade dig då från att korrigera mig?'" (Abū Dāwūd, Ibn Ḥibbān, Ṭabarānī, Ibn 'Asākir och Diyā' med en saḥīḥ isnād)

Att söka skydd och spotta lätt under bönen för att avvärja lockelser

'Uthmān ibn Abī al-'Āṣ (raḍīya Allāhu 'anhu) sade till honom: "O Allāhs sändebud! Shayṭān tränger sig in mellan mig och min bön och förvirrar min recitation!" Profeten ﷺ sade: "Det är en shayṭān som heter Khanzab. När du märker honom, sök då skydd hos Allāh från honom och spotta lätt⁸⁵ åt din vänstra sida." 'Uthmān sade: "När jag gjorde detta lät Allāh honom försvinna från mig." (Muslim och Ahmad)

RUKŪC – ATT BÖJA SIG

När han avslutat sin recitation brukade han göra ett kort uppehåll (Abū Dāwūd och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde), sedan lyfta sina händer⁸⁶ på det sätt som beskrivits under rubriken "Öppningstakbīr", säga takbīr och utföra rukū'. (Bukhārī och Muslim)

Han beordrade "den som bad felaktigt" att göra på detta sätt, när han sade till honom: *"Er bön är sannerligen inte fullkomlig förrän han utför en god wuḍū' som Allāh beordrat*

honom... sedan prisar Allāhs storhet, förhärligar Honom, sedan reciterar så mycket Koran som är lätt för honom av det Allāh har lärt honom, sedan säger takbīr och utför rukū‘ [och placerar sina händer på sina knän] tills hans leder är avslappnade...” (Abū Dāwūd och Nasā’ī; Ḥākim klassade den som saḥīḥ och al-Dhahabī instämde)

Rukū‘ens utförande

Profeten ﷺ brukade placera sina handflator på sina knän (Bukhārī och Abū Dāwūd) och beordrade de andra att göra likadant (Bukhārī och Muslim), såsom han beordrade ”den som bad felaktigt” i den föregående hadīthen.

Han lade sina händer stadigt på sina knän – som om han höll fast dem – (Bukhārī och Abū Dāwūd) och brukade sprida ut fingrarna. (Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī och al-Ṭayālīsī instämde) Han beordrade ”den som bad felaktigt” att göra likadant: *”När du utför rukū‘, placera då dina handflator på dina knän, sprid ut fingrarna och stanna kvar tills varje kroppsdel funnit sin plats.”* (Ibn Khuzaymah och Ibn Ḥibbān i deras Saḥīḥs)

Han brukade hålla ut armarna från sidorna och inte trycka ihop dem mot kroppen. (Tirmidhī, som klassade den som saḥīḥ, och Ibn Khuzaymah)

När han utförde rukū‘ sträckte han ut ryggen och höll den rak (Bukhārī och Bayhaqī med en sahīh isnād), så att om man hade hållt vatten på den hade det stannat kvar. (Ṭabarānī, ‘Abdullāh ibn Ahmad och Ibn Mājah) Han sade också till ”den som bad felaktigt”: ”När du utför rukū‘, sätt dina handflator på dina knän, sträck ut ryggen plant och håll fast vid din rukū‘.” (Ahmad och Abū Dāwūd med en sahīh isnād)

Han brukade varken låta sitt huvud sjunka ned eller höja det högre än ryggen (Abū Dāwūd och Bukhārī med en sahīh isnād) – utan höll det i mitten. (Muslim och Abū ‘Awānah)

Skyldigheten att vara avslappnad i rukū‘

Han ﷺ brukade vara avslappnad i rukū‘ och beordrade ”den som bad felaktigt” att vara det, som nämnts ovan.

Han brukade säga: ”Fullgör rukū‘ och sujūd – ty vid Honom i vars hand min själ vilar, jag ser er sannerligen bakom min rygg⁸⁷ när ni utför rukū‘ och sujūd.” (Bukhārī och Muslim)

Han såg en man be utan att utföra ordentlig rukū‘ och som hackade i sin sujūd, och sade: ”Om denna man dog i detta tillstånd skulle han dö i en annan tro än Muḥammads – hackande i sin bön som en kråka hackar på blod. Den som inte utför rukū‘ ordentligt och hackar i sin sujūd är som en hungrig person som äter en eller två dadlar – det gör ingen

nytta alls för honom.” (Abū Ya‘lā, al-Ājurri, Bayhaqī, Ṭabarānī och lbn ‘Asākir med en ḥasan isnād; lbn Khuzaymah klassade den som saḥīh)

Abū Hurayrah (raḍiya Allāhu ‘anhu) sade: *”Min nära vän ﷺ förbjöd mig från att hacka i bönen som en tupp, från att se mig omkring som en räv och från att sitta ihopkrupen som en apa.”* (al-Ṭayālīsī, Ahmad och lbn Abī Shayba. Det är en ḥasan hadīth.)

Profeten ﷺ brukade säga: *”Den värste tjuven bland människor är den som stjälar från sin bön.”* De frågade: *”O Allāhs sändebud, hur stjälar han från sin bön?”* Han svarade: *”Han fullgör inte sin rukū‘ och sujūd.”* (lbn Abī Shayba, lbn Mājah och Ahmad med en saḥīh isnād)

En gång bad han och såg i ögonvrån en man som inte sträckte ryggen i rukū‘ och sujūd. När han var klar sade han: *”O ni församlade muslimer! Bönen är sannerligen inte giltig för den som inte sträcker ut sin ryggrad i rukū‘ och sujūd.”* (Abū ‘Awānah, Abū Dāwūd och al-Sahmī; Dāraquṭnī klassade den som saḥīh)

Adhkār i rukū‘

Han brukade säga en av följande böner:

1. *"Subḥāna Rabbiya al-‘Azīm"* *"Hur Fullkomlig är min Herre, den Allsmäktige!"* – tre gånger, men ibland upprepade han den fler gånger. (Denna slutsats kan dras av att han ﷻ brukade göra rukū‘ och sujūd ungefär lika långa.) En gång i en nattbön läste han i rukū‘ så länge att den blev nästan lika lång som det föregående stående tillståndet, under vilket han reciterat tre långa sūror: al-Baqarah, al-Nisā’ och Āl ‘Imrān. Denna bön var fylld av böner och sökande av förlåtelse, och hadīthen har redan nämnts under rubriken "Recitation i nattbönen."

2. *"Subḥāna Rabbiya al-‘Azīmi wa bi-ḥamdih"* *"Hur Fullkomlig är min Herre, den Allsmäktige, och Prisad vare Han!"* – tre gånger. (Sahīh hadīth av Abū Dāwūd, Dāraquṭnī, Ahmad, Ṭabarānī och Bayhaqī)

3. *"Subbūḥun Quddūsun Rabbu al-malā’ikati wa al-rūḥ"* *"Fullkomlig, Välsignad,*⁸⁸ Herre över änglarna och anden."* (Muslim och Abū ‘Awānah)

4. *"Subḥānaka Allāhumma wa bi-ḥamdika, Allāhumma ighfir lī"* *"Hur Fullkomlig Du är, O Allāh, och all lovprisning tillhör Dig. O Allāh, förlåt mig!"* Han brukade säga denna ofta i sin rukū‘ och sujūd och tillämpade därmed Koranens befallning. (Bukhārī och Muslim. Allāh säger i Koranen: *"Prisa då din Herre och prisa Honom och sök Hans förlåtelse, ty Han är*

den som ständigt vänder Sig till den ångerfulle.” (al-Naşr, 110:3))

5. ”*Allāhumma laka raka ‘tu, wa bika āmantu, wa laka aslamtu, [anta Rabbī], khasha ‘a laka sam ‘ī wa başarī wa mukhkhī wa ‘azmī [eller: wa ‘izāmī] wa ‘aşabī [wa mā staqallat bihi qadamī li-llāhi Rabbi al- ‘ālamīn].*”

*”O Allāh! För Dig har jag böjt mig, på Dig har jag trott, Dig har jag underkastat mig. [Du är min Herre.] Ödmjuk inför Dig är min hörsel, min syn, min mærg, mitt ben [eller: mina ben] och mina senor [och allt som mina fötter bär]*⁸⁹ –
underkastade Allāh, Herre över världarna.” (Muslim, Abū ‘Awānah, al-Ṭaḥāwī och Dāraqutnī)

6. ”*Allāhumma laka raka ‘tu, wa bika āmantu, wa laka aslamtu, wa ‘alayka tawakkaltu, anta Rabbī. Khasha ‘a sam ‘ī wa başarī wa damī wa laḥmī wa ‘azmī wa ‘aşabī li-llāhi Rabbi al- ‘ālamīn.*”

”O Allāh! För Dig har jag böjt mig, på Dig har jag trott, Dig har jag underkastat mig och på Dig förlitar jag mig – Du är min Herre. Min hörsel, min syn, mitt blod, mitt kött, mina ben och mina senor är underkastade Allāh, Herre över världarna.” (Nasā’ī med en saḥīḥ isnād)⁹⁰

7. ”*Subḥāna dhī al-jabarūti wa al-malakūti wa al-kibriyā’i wa al- ‘azamah*” ”Hur Fullkomlig är Han som har all Makt,

Kungavälde, Prakt och Storhet.” – denna brukade han säga i nattbönen.

Att förlänga rukū‘

”Profeten ﷺ brukade göra sin rukū‘, sitt upprätta stående efter rukū‘, sin sujūd och sitt sittande mellan de två sujūd ungefär lika långa.” (Bukhārī och Muslim)

Förbud mot att recitera Koranen i rukū‘

Profeten ﷺ förbjöd att man reciterade Koranen i rukū‘ och sujūd. (Muslim och Abū ‘Awānah. Förbudet är generellt och gäller både obligatoriska och frivilliga böner.) Han sade: *”Jag har sannerligen blivit förbjuden från att recitera Koranen i rukū‘ och sujūd. I rukū‘ ska ni därför förhärliga Allāh, den Mäktige, och i sujūd ska ni ägna er åt du ‘ā’ – ty det är troligast att era böner besvaras.”* (Muslim och Abū ‘Awānah)

Fotnoter

81. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

82. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

83. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

84. Med ”ett av Dāwūds musikinstrument” avses den vackra, melodiösa röst som profeten Dāwūd ﷺ var berömd för, och som omtalas i Koranen och Sunna.

85. Det vill säga en lätt, torr utandning utan att verklig saliv sprutas ut – kallat *nafth* på arabiska.

86. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)

87. Detta är ett av Profetens ﷺ mirakel – att han kunde se bakom sig utan att vända sig om.

88. *Quddūs* innebär att Allāh är fri från alla ofullkomligheter och brister.

89. Det vill säga hela kroppen med allt den bär och upprätthåller.

90. Dessa två böner (nr 5 och 6) liknar varandra men kompletterar varandra – båda är bekräftade och kan användas omväxlande.

Att räta ut sig efter rukū‘ och vad man säger då

Efter rukū‘ brukade han ﷺ räta ut sin rygg och säga:

”Sami ‘a Allāhu li-man ḥamidah” ”Allāh lyssnar på den som prisar Honom.”

(Bukhārī och Muslim) Han beordrade ”den som bad felaktigt” att göra detsamma: *”Ingen människas bön är fullkomlig*

förrän... han har sagt takbīr... sedan utfört rukū‘... och sedan sagt ’Allāh lyssnar på den som prisar Honom’ tills han står rakt.” (Abū Dāwūd och Ḥākim, som klassade den som saḥīḥ; al-Dhahabī instämde)

När han lyfte sitt huvud brukade han stå rakt tills varje ryggkota återtagit sin plats. (Bukhārī och Abū Dāwūd)

Sedan brukade han säga, under det att han stod:

”Rabbanā wa laka al-ḥamd” ”Vår Herre, och till Dig hör all lovprisning.”

(Bukhārī och Ahmad)

Han beordrade alla muslimer – vare sig de ber bakom en imām eller ensamma – att göra på detta sätt, genom att säga: *”Be som ni har sett mig be.”* (Bukhārī och Ahmad)

Han brukade också säga: *”Imāmen finns där för att följas... när han har sagt ’Allāh lyssnar på den som prisar Honom’, säg då: [O Allāh!] Vår Herre, och till Dig hör all lovprisning’ – Allāh kommer att lyssna på er, ty Allāh har sannerligen sagt genom Sin Profets tunga att Allāh lyssnar på den som prisar Honom.”* (Muslim, Abū ‘Awānah, Ahmad och Abū Dāwūd)⁹¹

Han sade i en annan hadīth: *”...ty den vars uttalande sammanfaller med änglarnas får sina tidigare synder förlåtna.”* (Bukhārī och Muslim; Tirmidhī klassade den som saḥīḥ)

Han brukade lyfta händerna när han rätade upp sig, på det sätt som beskrivits under ”Öppningstakbiren”. (Bukhārī och Muslim)

Adhkār under det upprätta stående efter rukū‘

Under det upprätta stående brukade han säga en av följande:

1. *”Rabbanā wa laka al-ḥamd”* *”Vår Herre, och till Dig hör all lovprisning.”* (Bukhārī och Muslim)

2. *”Rabbanā laka al-ḥamd”* *”Vår Herre, till Dig hör all lovprisning.”* (Bukhārī och Muslim)

Ibland brukade han dessförinnan lägga till:

3. *”Allāhumma...”* *”O Allāh!...”* (Bukhārī och Ahmad. Ibn al-Qayyim (rahimahu Allāh) begick ett misstag här när han förnekade att man kunde kombinera ”O Allāh” med ”och”, trots att detta förekommer i Saḥīḥ al-Bukhārī m.fl.) Profeten ﷺ beordrade att man skulle göra detta när han

sade: ”När imāmen säger ’Allāh lyssnar på den som prisar Honom’, säg då: ’O Allāh! Vår Herre, till Dig hör all lovprisning’ – ty den vars uttalande sammanfaller med änglarnas får sina tidigare synder förlåtna.” (Bukhārī och Muslim; Tirmidhī klassade den som saḥīḥ)

Ibland lade han till antingen:

4. ”Mil’*a* al-samāwāti, wa mil’*a* al-arḍi, wa mil’*a* mā shi’ta min shay’in ba’d” ”...fylla himlarna, fylla jorden och fylla vad helst Du önskar utöver det.” (Muslim och Abū ‘Awānah)

eller:

5. ”Mil’*a* al-samāwāti, wa [mil’*a*] al-arḍi, wa mā baynahumā, wa mil’*a* mā shi’ta min shay’in ba’d” ”...fylla himlarna, [fylla] jorden, det som finns däremellan och fylla vad helst annat Du önskar.” (Muslim och Abū ‘Awānah)

Ibland brukade han tillägga:

6. ”Ahla al-ṭhanā’i wa al-majdi, lā māni’a li-mā a’ṭayta, wa lā mu’ṭiya li-mā mana’ta, wa lā yanfa’u dhā al-jaddi minka al-jadd.”

”Herre av Ära och Majestät! Ingen kan undanhålla det Du ger, och ingen kan ge det Du undanhåller, och den rike kan inte gagnas av sin rikedom inför Dig.”

(Jadd avser rikedom, mäktighet och makt – den som äger rikedomar, söner eller makt i denna värld kommer inte att ha nytta av detta inför Allāh; hans ägodelar kan inte rädda honom. Endast rättfärdiga gärningar kan gagna och rädda.)

Ibland var tillägget:

7. *"Mil`a al-samāwāti, wa mil`a al-arḍi, wa mā baynahumā, wa mil`a mā shi`ta min shay`in ba`d, ahla al-ṭhanā`i wa al-majdi, aḥaqqu mā qāla al-`abd, wa kullunā laka `abd. [Allāhumma] lā māni`a li-mā a`ṭayta, [wa lā mu`ṭiya li-mā mana`ta,] wa lā yanfa`u dhā al-jaddi minka al-jadd."*

"Fylla himlarna, fylla jorden, det som finns däremellan och fylla vad helst annat Du önskar. Herre av Ära och Majestät! Det sannaste en tjänare har sagt – och vi är alla Dina tjänare – [O Allāh!] ingen kan undanhålla det Du ger, [och ingen kan ge det Du undanhåller,] och den rike kan inte gagnas av sin rikedom inför Dig."

Ibland sade han under nattbönen:

8. *"Li-Rabbī al-ḥamd, li-Rabbī al-ḥamd"* *"Till min Herre hör all lovprisning, till min Herre hör all lovprisning."*

Han upprepade detta tills han hade stått lika länge som han hade befunnit sig i rukū` – vilket var nästan lika länge som

han hade stått och reciterat al-Baqarah. (Muslim, Abū ‘Awānah och Abū Dāwūd)

9. *”Rabbanā wa laka al-ḥamdu, ḥamdan kathīran ṭayyiban mubārakan fīhi [mubārakan ‘alayhi, kamā yuḥibbu Rabbanā wa yardā]”*

”Vår Herre, och till Dig hör all lovprisning – riklig, ren och välsignad i sig själv [välsignad över sig, såsom vår Herre älskar och är nöjd med].”

(Abū Dāwūd och Nasā’ī med en saḥīḥ isnād)

En man som bad bakom honom ﷺ sade detta efter att Profeten ﷺ hade lyft sitt huvud från rukū‘ och sagt *”Allāh lyssnar på den som prisar Honom.”* När Profeten ﷺ hade avslutat bönen sade han: *”Vem var det som talade nyss?”* Mannen svarade: *”Det var jag, o Allāhs sändebud.”* Profeten ﷺ sade: *”Jag såg mer än trettio änglar som tävlade om att vara först med att skriva ned det.”* (Mālik, Bukhārī och Abū Dāwūd)

Att stå länge och skyldigheten att vara avslappnad

Profeten ﷺ brukade stå lika länge som han hade befunnit sig i rukū‘, som nämnts tidigare. *”Han stod ibland så länge att*

man sade till sig själv: 'Han har glömt'" – av den enkla anledningen att han stod så länge. (Bukhārī, Muslim och Ahmad)

Han brukade instruera de bedjande att vara avslappnade, när han sade till "den som bad felaktigt": "*...res sedan ditt huvud tills du står rakt [och varje ben har kommit på plats].*" I en annan version: "*När du reser dig, räta då upp din ryggrad och res ditt huvud tills benen lägger sig på plats.*" (Bukhārī och Muslim (den första sekvensen); al-Dārimī, Hākim, al-Shāfi'ī och Ahmad. Med "ben" avses här ryggraden.)

OBS! Innebörden av denna hadīth är klar och tydlig – nämligen att man ska stå avslappnat. Vissa har använt denna hadīth som bevis för att man ska placera höger hand på vänster i detta stående, men detta är ett ogrundat påstående. Jag hyser inget tvivel om att det är bid'ah och vilseledning att placera höger hand på vänster i denna ställning, eftersom detta inte omnämns i någon enda hadīth om bönen – trots deras stora antal. Om denna sed hade någon grund i Sunna skulle åtminstone en hadīth ha nått oss om det. Ingen av de tidiga muslimerna (salaf) praktiserade det, och inte en enda ledande hadīth-lärd har nämnt det, vad jag känner till. Det är därför bevisat att det inte tillhör sunna att placera händerna på bröstet efter att man rest sig från rukū'.

Han påminde också "den som bad felaktigt" om att ingens bön är fullkomlig förrän han gör detta, och brukade

säga: ”Allāh, den Mäktigaste, ser inte på bönen hos den som inte sträcker ut sin rygg mellan rukū‘ och sujūd.” (Ahmad och Ṭabarānī med en saḥīḥ isnād)

Fotnoter

91. (Fotnoten finns i originaltexten men har inte inkluderats i den tillhandahållna källtexten.)